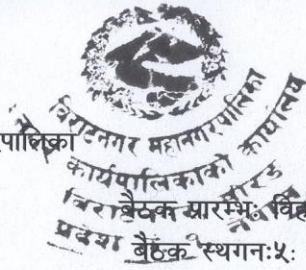

विराटनगर महानगरपालिका

7

बैठक संख्या: ७०
मिति: २०७७/०३/०९

विराटनगर महानगरपालिकाका नगर प्रमुख श्री भीम पराजुली ज्युको अध्यक्षतामा आज विराटनगर महानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको बैठक बसी निम्न उपस्थितिमा निम्नलिखित निर्णय गरियो।

सि.नं.	पद	नाम	हस्ताक्षर
१	प्रमुख	श्री भीम पराजुली	
२	उपप्रमुख	श्री इन्दिरा कार्की	
३	सदस्य	श्री उद्धव अर्याल	
४	सदस्य	श्री कुमार पोखरेल	
५	सदस्य	श्री बिनोद कुमार बस्नेत	
६	सदस्य	श्री देवेन्द्रराज पोखरेल	
७	सदस्य	श्री मिनकुमार आचार्य	
८	सदस्य	श्री बिजय कामत	
९	सदस्य	श्री मधूबाबु तिवारी	
१०	सदस्य	श्री निश्चल अर्याल	
११	सदस्य	श्री विश्वनाथ भगत	
१२	सदस्य	श्री माधवराज वाग्ले	
१३	सदस्य	श्री तिर्येन्द्र न्यौपाने	
१४	सदस्य	श्री हिरालाल कामत	
१५	सदस्य	श्री झरीलाल महतो	
१६	का.वा. सदस्य	श्री महिचन्द्र यादव	
१७	सदस्य	श्री असलम आलम	
१८	सदस्य	श्री मनोज सुब्बा	
१९	सदस्य	श्री समिम कमर	
२०	का.वा. सदस्य	श्री राजदेव यादव	
२१	सदस्य	श्री बन्नीनारायण सरदार	
२२	सदस्य	श्री चम्पा देवी खत्री	
२३	सदस्य	श्री शिला श्रेष्ठ	
२४	सदस्य	श्री बिना मण्डल	
२५	सदस्य	श्री कमला सुब्बा	
२६	सदस्य	श्री शुशिला पोखरेल (ओझा)	
२७	सदस्य	श्री अरुण खेतान	

२८	सदस्य	श्री गायत्री कुमारी दास	
२९	सदस्य सचिव	श्री इन्द्रमणि पोखरेल	
३०	आ.सहयोगी	अर्जुन थपलिया	
३१	आ.सहयोगी	राजेन्द्र प्रधान	
३२	आ.सहयोगी	संजिव कुमार भट्टराई	
३३	आ.सहयोगी	केवल पोखरेल	
३४	आ.सहयोगी	यादव श्रेष्ठ	
३५	आ.सहयोगी	धिरज राई	

निर्णय नं. १

विराटनगर महानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको मिति २०७७/०३/०९ गते बसेको यस कार्यपालिकाको बैठकबाट तपसिल बमोजिमको नीति, बजेट तथा कार्यक्रम पारितका लागि छैठौँ नगरसभा समक्ष पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

सार्वजनिक सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास तथा सुशासन नीति:

- महानगरबाट सम्पादन गरिने विकास निर्माणका कार्यहरू सहभागितामूलक तथा पारदर्शी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- महानगरबाट उपलब्ध गराइने सेवा प्रवाहका हरेक क्षेत्रमा प्रविधिको विकास तथा विस्तार गरी विद्युतीय सुशासनलाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- महानगरबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक सूनुवाई तथा सार्वजनिकीकरण गरिनेछ साथै योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- महानगरको विकास निर्माणमा निजी क्षेत्र, गैसस तथा नागरिक समाजको सहभागितालाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नविनतम प्रविधिको प्रयोग गरी छिटो छरितो, पारदर्शी रूपमा महानगरबाट सम्पादन गरिने कार्यलाई आम नगरवासीको घरदैलोसम्म पुऱ्याइनेछ ।
- कर्मचारीहरूको पेशागत सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्दै जिम्मेवारी बमोजिमको तालिम प्रदान गर्ने र प्रविधिमैत्री बनाइनेछ । कार्य सम्पादनका आधारमा पुरस्कार तथा दण्ड सजायको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महानगरपालिकाको कर्मचारी सांगठनिक संरचनालाई पूनरावलोकन गर्दै कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास गर्दै लामो समयदेखि अस्थायी, करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूको स्थायित्वको लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय नगरहरूसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गरी नयाँ प्रविधि, सोच, नवीन सिकाईहरू, विकासका मोडल तथा असल अभ्यासहरूमा सहकार्य गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कार्यालयका भवनहरूलाई अपाङ्गतामैत्री र व्यवस्थित पार्किङ सहितको निर्माण गरी कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
- महानगरको सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउन सुरक्षा निकायसँगको सहकार्य र समन्वयमा सिसिटिभी क्यामरा जडानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विराटनगर महानगरपालिकाको दीगो विकासका लागि महानगरले संचालन गर्ने विकास निर्माण, सामाजिक विकास कार्यक्रम तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन जस्ता सेवालाई समुदायसँगको समन्वय र सहकार्यमा संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास सम्बन्धि नीति:

- महानगरलाई पूर्वाधारका हिसावले प्रादेशिक राजधानीका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू विकास गर्न क्षेत्रगत गूर्योजना (Sectoral Master Plan) सहितको प्रोजेक्ट बैंक तयार गर्ने र उक्त योजनाका आधारमा राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय एवं विकास साझेदारको सहयोग परिचालन गरिनेछ ।

- एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा संचालित परियोजनालाई समयमा सम्पन्न गरी निर्माण भएका नाला, ढल, फोहोरपानी प्रशोधन केन्द्र व्यवस्थित रूपमा संचालन गरिनेछ । फोहरमैला व्यवस्थापन लगायत अन्य थप पूर्वाधार विकासका लागि तेश्रो चरणको परियोजना कार्यान्वयनका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- सडकहरुलाई प्राथमिकताका आधारमा नालासहित पिच सडकमा स्तरोन्नती गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिई मुख्य सडक समावेशी विकासका आधारमा विभिन्न वडाहरुका महत्वपूर्ण सडक एवं सिमा सडक बहुवर्षिय योजना अन्तर्गत नाला, सडक, फूटपाथ, बृक्षारोपण, हरियाली पार्क सहितको व्यवस्थित शहरी पूर्वाधार निर्माण यस आ.व.वाट संचालनमा ल्याइनेछ ।
- वडा नं. ९ ई-प्लट पुरानो गूढीमा सवारी साधन पार्किङ्ग सहित व्यापारिक भवन निर्माण गर्न ऋण अनुदानको आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- वडा नं. १९ मा रहेको खेल मैदानलाई अन्तराष्ट्रीयस्तरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- प्रादेशिक संरचनाहरु निर्माण गर्न प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- महानगरको आर्थिक विकासका लागि अत्यावश्यक विशेष आर्थिक क्षेत्र, सूख्खा बन्दरगाह, क्षेत्रीय अन्तराष्ट्रीयस्तरको हवाई मैदान विस्तार, रिङ्ग रोड, बाईपास सडक, व्यवसायिक भवन, प्रादेशिक सभाहल, रंगशाला, आधुनिक कृषि बजार, संग्रहालय जस्ता पूर्वाधार विकासको लागि विभिन्न निकायसंग पहल गरिनेछ । ऐतिहासिक विराटराजा दरबार संरक्षण सम्बर्द्धन गरी विश्व सम्पदा सुचीमा सुचिकृत गराउन पहल गर्ने र संघ, प्रदेशको विशेष सहयोगमा ऐतिहासिकता झल्कनेगरी निर्माण गर्न माष्टर प्लानअनुसारको विस्तृत प्राविधिक प्रतिवेदन (Detail Engineering Report) को आधारमा कार्यको सुरुवात गरिनेछ ।
- कोशी राजमार्ग, रिङ्ग रोड र बाईपास सडक बाहेक अन्य सडकबाट टुला सवारी साधनमा मालसामान ढुवानी गर्ने कार्यलाई रोकी सडकको दीगोपनामा बृद्धि गरिने नीतिलाई कडाइका साथ लागू गरिनेछ ।
- सार्वजनिक-निजी साझेदारीमा सौर्य सडक वत्ति जडान, कृषि तथा औद्योगिक प्रदर्शनीस्थल निर्माण, हरियाली प्रवर्द्धन, प्रादेशिक बसपार्क निर्माण, सवारीसाधन पार्किङ्ग व्यवस्थापन, फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगरलाई ढुबानमूक्त बनाउनका लागि घोघा, वस्ता, धुधुवा र च्याडबारी आदि पैनीहरुलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- पहिचान भएका सुकुम्बासी तथा बाढी पिडितहरुलाई व्यवस्थित गर्न महानगर आवास योजना प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- बाढिबाट रोकथाम गर्न सिंघिया तथा केशलिया खोलाको दूवैतर्फ तटबन्ध निर्माण गरी सडक र हरियाली क्षेत्र बनाई बोटिङ्ग/न्याफिटड सहित बहूउपयोगी पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्ने दीर्घकालिन योजना अघि वढाउन संघीय एवं प्रदेश सरकारसंग विशेष पहल गरिनेछ ।
- नदिको किनारबाट ३०० मिटरको दौयाबाँयाबाट माटो लगायतका कूनै पनि नदीजन्य पदार्थ अनाधिकृत रूपमा उत्खनन् गर्न नदिने व्यवस्था थप कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
- टेलिफोन, बिजुली, केवल तथा ईन्टरनेटका अव्यवस्थित तारहरुलाई व्यवस्थित गरी सूनदर र सफा शहर बनाउन अण्डरग्राउण्ड लाईन विस्तार गर्ने दीर्घकालिन योजनाका लागि संघीय सरकारसंग पहल गरिनेछ ।
- सडक सुशासन कार्यक्रम अन्तर्गत सडक तथा मुख्य-मुख्य चोकहरुको स्तरोन्नति गरी शहरलाई सौन्दर्यकरण गरिनेछ ।
- उपयुक्त स्थानमा एक वार्ड एक पार्कको विकास गरी शहरी सौन्दर्यकरणमा बृद्धि गरिनेछ । वडा नं. २ र ७ स्थित घोघाहामा प्रधानमन्त्री पार्क निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- प्लानिङ पर्मिट नलिइकन आवासीय जग्गा तथा घरघडेरी विकास गर्न प्रतिबन्ध लगाइनेछ । जग्गा विकास गर्दा मुख्य सडक कम्तिमा ८ मिटर, सहायक सडक कम्तिमा ७ मिटर र भित्रि सडक कम्तिमा ६ मिटर, घडेरीको मूख कम्तिमा ८ मिटर, खुल्ला क्षेत्र एवं हरियाली क्षेत्र कम्तिमा १० प्रतिशत सार्वजनिक कायम गरेको हूनूपनेछ । यसरी विकास गरिएका जग्गामा सडक, नाला, विद्युत र खानेपानी लगायतका भौतिक पुर्वाधारको विस्तार भएको हूनूपनेछ । यसरी विकास भएका घडेरीमा घर बनाउने घरधनिहरुलाई महानगरपालिकाबाट नक्सपास एवं घरजग्गा करमा सहूलियत दिईने कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- राष्ट्रिय भवन संहिता बमोजिम भुकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गर्न घरनक्सा पास सहज बनाउदै घर नक्सा इजाजत अनलाईनबाट गर्ने तथा पुराना फाईलहरुलाई Archive गरी Digitalization गरिनेछ ।

- व्यवसायिक भवनहरू निर्माण गर्दा पार्किङको व्यवस्थानगरी घरनक्सा स्वीकृत गरिने छैन ।
- अन्डरग्राउण्ड पार्किङ सहितको भवन निर्माणलाई प्रोत्साहन गर्न नक्सा पास दस्तुरमा सहूलियत प्रदान गरिनेछ ।
- महानगर भित्र निर्माण भएका सार्वजनिक, सामुदायिक, व्यवसायिक र निजी भवनहरूलाई निश्चित समय दिई अभिलेखिकरण गरिनेछ साथै उक्त भवनहरूमा लाग्ने जरिवाना छुट दिइनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका सडक मापदण्ड विपरित निर्माण भएका तथा सार्वजनिक, ऐलानी, पर्ती जग्गा अतिक्रमण गरी निर्माण भएका भौतिक संरचनाहरू हटाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगर विकासलाई व्यवस्थित गर्न सडक, खानेपानी, विद्युत तथा दूरसंचार संस्थान जस्ता निकायहरूद्वारा नगरभित्र संचालन गरिने विकास निर्माणका कार्यक्रमहरूलाई सम्बन्धित निकाय र महानगरबीच समन्वय कायम गरी संचालन गर्ने नीतिलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
- नगरको दीगो विकासका लागि लागत सहभागिता र सहभागितात्मक विकासको अवधारणा बमोजिम योजना छनौट, निर्माण, अनूगमन, संचालन र मर्मत संभार समेतमा स्थानीय सरोकारवाला उपभोक्ताहरूको सार्थक सहभागिता जूटाउने कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- नगरका पुराना एवं जीर्ण खानेपानीका पाईपलाइनहरू प्रतिस्थापन गरी घरघरमा शूद्ध खानेपानी पुर्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- महानगरभित्र आवश्यक ठाउँहरू नीजि क्षेत्र तथा संघसंस्थाहरू सँगको साझेदारीमा महिला, बालबालिका तथा अपाङ्गतामैत्री सार्वजनिक शौचालयहरू निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विकास निर्माणको कार्यमा उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्यमा अपनत्व कायम होस् भन्ने उद्देश्य बमोजिम लागत जनसहभागिता कायम गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- योजना अनुगमन प्रकृत्यामा लाभग्राही, टोलवासी, संचारकर्मी, नागरिक समाज समेतलाई सहभागी गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सडकमा लाग्ने हाट वजारलाई पायक पर्ने स्थानमा पूर्वाधार निर्माण गरी स्थानान्तरण गरिनेछ ।
- ढल प्रणालीलाई दीगो भरपर्दो बनाउँदै प्रदुषणरहित नगर बनाउने नीति अन्तर्गत महानगरवासीहरूलाई ढल जडान कार्य गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- समय सापेक्ष अनुसार नगर कार्यपालिकाको कार्यालय साघुरो र पुरानो भई जीर्ण भएको हुँदा भवनको मर्मत सम्भार गर्ने साथै नयाँ अत्याधुनिक भवनको निर्माण यसै वर्षमा थालनी गरिनेछ ।
- ढल प्रणालीलाई दीगो भरपर्दो बनाउँदै प्रदुषणरहित नगर बनाउने नीति अन्तर्गत महानगरवासीहरूलाई ढल जडान कार्य गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- समय सापेक्ष अनुसार नगर कार्यपालिकाको कार्यालय साघुरो र पुरानो भई जीर्ण भएको हुँदा भवनको मर्मत सम्भार गर्ने साथै नयाँ अत्याधुनिक भवनको निर्माण यसै वर्षमा थालनी गरिनेछ ।
- महानगर क्षेत्र भित्र विद्युत सेवा विस्तार नभएका स्थानहरूमा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरि विस्तार गरिनेछ ।

सूचना प्रविधि सम्बन्धि नीति

- महानगरको सूचना तथा तथ्याङ्क समेटी तयार गरिएको डिजिटल सिटी प्रोफायलको प्रयोग नगरवासीलाई सहज रूपमा सूचना उपलब्ध गराइनेछ ।
- स्थानीय पत्रपत्रिका, स्थानीय टेलीभिजन एफ.एम, अनलाइन पोर्टललाई उपलब्ध गराउँदै आएको सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महानगरपालिकाको कार्यालय भित्र रहेको सूचनाकेन्द्रको सूदृढीकरण गरि नगरवासीलाई सूचनाको पहुँचमा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह गरिने सेवालाई थप सूचना प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
- सूचनाको हक सम्बन्धि ऐनका बारेमा महानगरवासीलाई सूचित गरिनेछ । साथै महानगरबाट भएका विकास गतिविधीहरूलाई स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका तथा टीभीबाट प्रचारप्रसार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महानगरीय सूचना केन्द्रको थप सूदृढीकरण गरिनेछ ।
- महानगरको आफ्नै विद्युतीय तथ्यांक केन्द्र (Digital Data Centre) स्थापनाको थालनी गरिनेछ ।

- महानगरको आर्थिक क्रियाकलापलाई व्यवस्थित गर्न E-payment System को प्रारम्भ गरिनेछ ।

वित्तीय व्यवस्थापन राजस्व परिचालन नीति

राजस्व परिचालन नीति

- आन्तरिक आय र राजस्व न्यून हुँदा विकास निर्माणका कार्य र स्रोत परिचालनमा पर्न जाने नकारात्मक प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै आगामी २ वर्षको अवधिलाई राजस्व अभिवृद्धि अभियान वर्षको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- कर अभिवृद्धिका लागि कर सर्भेक्षकहरू परिचालन, कर शिविर तथा कर क्लिनिक सञ्चालन र व्यवसायिक भवन तथा संरचनाहरू निर्माण गरी हालको राजस्व परिचालनको आकारलाई दोब्बर बनाउने लक्ष्य लिई अभियानात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- महानगरबाट प्रवाह गरिने सम्पूर्ण सेवालालाई राजस्वसंग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राखी कुनै पनि सेवा तथा सुविधालाई राजस्व क्लियरेन्सको आधारमा मात्र प्रवाह गरिनेछ ।
- तोकिएको लक्ष्य भन्दा अधिक राजस्व वृद्धि गर्ने कर्मचारी तथा स्वयंसेवकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । करका दरहरूलाई समयानुकूल र वैज्ञानिक बनाई करको दायरामा नसमेटिएका व्यवसाय र कारोवारहरूलाई नियमन गरिनेछ ।
- घरबाटै व्यवसाय दर्ता नवीकरण र कर तिर्नसक्ने अनलाईन पोर्टलको विकास गरिनेछ । कर प्रणालीमा रहेका समस्या अध्ययन गरी समग्र राजस्व अभिवृद्धि गर्न राजस्व सुधार योजना तयार गरिकार्यान्वयन गरिनेछ ।
- राजस्व छली तथा चुहावट नियन्त्रणका लागि अनुगमन तथा निरीक्षणको व्यवस्था गरी सूचना संकलनको प्रभावकारी संयन्त्र स्थापना गरी परिचालन गरिनेछ ।
- हाटबजारहरूको व्यवस्थापन सहज बनाउँदै यस क्षेत्रको कर योगदान सुनिश्चित गरिनेछ ।
- बैंक तथा वित्तीय लगायत अन्य संस्थाहरूको संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वको उपयोग गरिने छ ।
- घर तथा जग्गा बहालकरलाई राजस्वको अत्यन्तै महत्वपूर्ण श्रोतको रूपमा छुट्टै गणना सहितको प्रणाली विकास गरी राजस्वलाई अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- समसामयिक राजस्व परिचालन तथा कर नीतिकाबारेमा करदाता शिक्षा अभिमुखिकरण गरि सुसुचित गरिनेछ

सामाजिक विकास सम्बन्धि नीति

शैक्षिक नीति

- प्रारम्भिक बालविकास शिक्षालाई विद्यालय शिक्षाको पूर्वाधारको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- समुदायमा आधारित बालविकास कक्षाहरूलाई क्रमशः विद्यालयमा समायोजन गरिनेछ ।
- आधारभूत शिक्षाको उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना गर्ने व्यवस्था मिलाई अनिवार्य शिक्षा सुनिश्चित गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी टिकाउन कक्षा पाँचसम्मका सबै विद्यार्थीहरूलाई पोषणयुक्त दिवा खाजाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सार्वजनिक विद्यालयको भौतिक, शैक्षिक र व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गरिनेछ ।
- विद्यालयमा स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- प्रारम्भिक कक्षामा पठनसीप विकास र निरन्तर सिकाइ मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी गरिनेछ ।
- सबै सार्वजनिक विद्यालयहरूमा आवश्यक शिक्षक दरवन्दिको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिई सिकाइस्तरमा सुधार गरिनेछ ।
- न्युन पारिश्रमिक भएका विद्यालय कर्मचारी (प्रशासन, लेखा र सहायक) तथा बालविकासका सहयोगी कार्यकतालाई प्रोत्साहन सुविधामा वृद्धिको पहल गरिनेछ ।
- सार्वजनिक विद्यालयलाई नतिजामुखी, पारदर्शी तथा जवाफदेही बनाउन सामाजिक परिक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षणलाई अनिवार्य शर्तका रूपमा लागु गरिनेछ ।
- नगरमा केहि नमूना विद्यालय र प्रत्येक वडामा एक नेतृत्वदायी विद्यालयको विकास गरिनेछ
- माध्यमिक विद्यालयमा विद्यार्थीहरूको प्रविधि शिक्षाको पहुँच विस्तारलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सबलिकरण तथा धार्मिक प्रकृतिका परम्परागत विद्यालयहरूलाई शिक्षण अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

- अपाङ्गता भएका सबै बालबालिकहरूको पठनपाठनमा सहजता ल्याउन अपाङ्गमैत्री भौतिक पूर्वाधार तथा सिकाइ वातावरणको प्रबन्ध गरिनेछ ।
- शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली व्यवस्थित गरि शैक्षिक सूचना तथा अभिलेखलाई अद्यावधिक गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- निजी लगानीका संस्थागत विद्यालयहरूको प्रभावकारी नियमन गरि तोकिएको पाठ्यक्रम कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
- शिक्षकको निरन्तर पेशागत विकासका लागि प्रविधिमैत्री पद्धतिमा जोड दिइनेछ ।
- विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरयुक्त बनाउन स्थलगत तथा विद्युतीय दुबै प्रकारबाट नियमित अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षणको व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सुचकका आधारमा विद्यालयहरूको कार्यसम्पादनस्तर निर्धारण गरि प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- विद्यालयको व्यवस्थापन सुधारका लागि योग्य, सक्षम र क्षमतावान शिक्षकलाई नेतृत्व क्षमताका आधारमा प्रधानाध्यापकको जिम्मेवारी दिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- निजी लगानीका संस्थागत विद्यालयहरूलाई नगरका विभिन्न शैक्षिक गतिविधिमा सहभागी गराइने तथा प्रभावकारी नियमन गरिनेछ ।
- बहुप्राविधिक बालिका शिक्षालय सञ्चालन गरि बालिकाहरूको प्राविधिक शिक्षामा पहुच विस्तार गरिनेछ
- आवश्यकता तथा औचित्यका आधारमा सार्वजनिक विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण गरिनेछ
- विपत्का समयमा समेत विद्यार्थी सिकाइलाई निरन्तरता दिन सिकाइका वैकल्पिक प्रणालीहरूको प्रबन्ध गरिनेछ ।
- माध्यमिक तहसम्मका विषयगत गेसपेपर तथा गाइडजस्ता परिक्षा तयारी केन्द्रित शैक्षिक सामग्रीहरूलाई विराटनगर क्षेत्रभित्र पूर्णरूपमा निषेध गरिनेछ ।

युवा नीति

- युवा विकास ऐन तथा नीति जारी गरिनेछ ।
- युवाहरूका लागि सीपमुलक तालिमको माध्यमबाट स्वरोजगार बनाइनेछ ।
- युवा प्रतिभाको पहिचान, विकास र सम्मान गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई महानगरको विकास निर्माणमा सहभागी गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- युवाहरूलाईबजारको मागका आधारमा रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि प्रशिक्षण केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
- लागुपदार्थ विरुद्धको अभियान सञ्चालन गर्ने युवाहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

खेलकुद नीति

- महानगरस्तरीय खेलकुद विकास ऐन जारी गरिनेछ ।
- रङ्गशाला, खेलकुद मैदान तथा अन्य खेलकुद संरचनाको निर्माण तथा संरक्षण गरिनेछ ।
- विद्यालय खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन तथा खेलकुद पूर्वाधारमा गरिने लगानीलाई निरन्तरता दिइनेछ
- राष्ट्रपति रनिङ कप प्रतियोगितालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- अनुशासित र स्वस्थ युवा भन्ने नाराका साथ विभिन्न संघसस्था तथा स्थानीय समुदायको सहभागितामा खूल्ला जिमको निर्माण गरिनेछ ।
- खेलकुदमा युवाहरूलाई आकर्षित गर्नका लागि खेलमा आवद्ध ए डिभिजन क्लवहरूको संस्थागत विकास गरिनेछ ।

नगर स्वास्थ्य सम्बन्धि नीति

- उपप्रमुख योजना अन्तर्गत "छोरी वचाउ छोरी पढाउ" पहिलो र दोस्रो सन्तान छोरी जन्माउने आमालाई प्रोत्साहन वापत उपलब्ध गराउदै आएको रकमलाई निरन्तरता दिइनेछ
- अस्पतालबाट उपचार सम्भव नभई घरमै राखि भनी पठाएका अन्तिम अवस्थाका विरामीहरूलाई मरणमा सहज होस भन्ने उद्देश्यले स्वास्थ्य चौकी बैजनाथपुरमा पेलेटिभ केयरको सेवा प्रदान गरिने छ ।
- नसर्ने रोगहरु जस्तै प्रेसर, डायबिटीज, मुटु रोग आदि जस्ता विरामीहरूले जिवनकाल भरी नै औषधि खानुपर्ने आर्थिक भारलाई मध्यनजर गर्दै सहूलियत मुल्यमा औषधि उपलब्ध गराउनको लागि महानगरपालिकाबाट सहूलियत दरमा फार्मेसी संचालनमा ल्याइनेछ ।

- नियमित रूपमा आफ्नो स्वास्थ्य अवस्था थाहा पाउन तथा दिर्घ रोगीहरूले नियमित रूपमा जाँच गर्नुपर्ने कुरालाई मध्यनजर गर्दै सहूलियत दरमा ल्याब सेवा, ईसीजी, भिडियो एक्सरे, एक्स रे, रगत जाँच तथा अन्य सेवा समेत गरी होल बडी चेकअपको व्यवस्था गरिने छ ।
- आम नागरिकहरूको स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँचका लागि सम्पूर्ण वडाहरूमा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको विस्तार गरिनेछ ।
- प्रदेश र संघीय सरकारसँग समन्वय गरी सिटी अस्पताल स्थापना तथा संचालनको लागि विस्तृत परियोजना तयार गरिनेछ ।
- नेपाल रेडक्रससँग समन्वय गरी नगरवासीहरूलाई निःशुल्क रक्त सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
- गर्भवती महिला, जेष्ठ नागरिकलाई अस्पतालसम्म सहज पहुँचको लागि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिने छ । साथै आम नागरिकको लागि सहूलियत रूपमा एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- अस्पताल तथा घरबाट दाहसंस्कार गर्ने स्थलसम्म मृतकलाई लैजानका लागि शववाहनको व्यवस्था गरिने छ ।
- कोभिड १९ रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि प्रदेश तथा संघीय सरकार संग समन्वय गरी विभिन्न कार्यक्रमहरू ल्याउनुको साथै सो रोग नियन्त्रणमा खटिने स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरसफाईकर्मीहरू लगायत अन्य प्रशासनिक कर्मचारीका लागि विभिन्न किसिमको प्रोत्साहन मुलक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महानगरपालिका क्षेत्र भित्र स्वास्थ्य सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धानलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ८४ वर्ष भन्दामाथिका जेष्ठ नागरिकहरूलाई दिदै आएको पोषण भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- महानगरवासीलाई सहज स्वास्थ्य सुविधा उपलब्ध गराउनका लागि सम्भाव्यस्थानमा फिजियोथेरापी सेवा शुरु गरिने छ ।

लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि नीति

- लैङ्गिक हिंसामा परेका व्यक्तिहरूलाई सहयोग गर्न कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- गरिव तथा असहाय महिलाहरूलाई आयआर्जनमा सहयोग पुरयाउन स्वरोजगारमुलक कार्यक्रम आयोजना गरिनेछ ।
- आदिवासी, जनजाति, दलित मधेशी पिछडा तथा अल्पसंख्यक वर्गहरूको क्षमता विकास तथा भाषा, कला, धर्म, संस्कृतिको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
- महानगरको सडक पेट्टीमा रात विताउने असहाय तथा सहारा विहिन मानवहरूलाई गैर सरकारी संघसंस्था एवं सम्बन्धित निकायहरू समेतको समन्वय र सहकार्यमा उद्धार एवं पूर्णस्थापना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको पुनरुत्थापना गर्नका लागि प्रदेश सरकार तथा अन्य संघसंस्थाको सहयोगमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- महानगरमा रहेका अनाथाश्रम तथा वृद्धाश्रमहरूको संस्थागत विकासका लागि भैरहेको सहयोग लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूका अनुभवलाई विकास प्रक्रियामा समाहित गर्नका लागि जेष्ठ नागरिकहरूका समुह तथा संस्थालाई दिइरहेको सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- अपाङ्गता भएकाहरूलाई सरल र सहज रूपमा परिचयपत्र वितरण गर्नका लागि परिचयपत्र वितरण शिविरलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- एकल महिला तथा विधवा महिलाहरूलाई लक्षित गरी कार्यविधि अनुसार कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- हिंसा पिडित महिला तथा पुरुष, असहाय, सिमान्तकृत वर्ग, विपन्न वर्ग, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई निःशुल्क कानुनी सेवा प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यौनिक अल्पसंख्यकहरूका लागि क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उपमेयरसँग किशोरी तथा छात्रा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने मजदूरहरूको विवरण खूल्ने रोष्टर तयार गरि परिचयपत्र वितरण गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- विभिन्न संघसंस्थाबाट महानगरमा गरिने सर-सहयोगको लागि एकिकृत कोष संचालन गरि सेवा प्रवाहमा सहजिकरण गरिनेछ ।

पर्यटन, भाषा, कला, साहित्य तथा संस्कृती संरक्षण सम्बन्धि नीति

- २००७ सालका प्रजातन्त्र प्राप्तिका लागि योगदान गर्ने सेनानीहरूलाई सम्मानित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महानगरमा वसोवास गर्ने साहित्य, कला भाषा तथा धर्म संस्कृतिको संरक्षणमा विशिष्ट योगदान पुर्याउने ७० वर्ष माथिका श्रष्टाहरूलाई प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराईनेछ ।
- ऐतिहासिक धार्मिक तथा सास्कृतिक सम्पदालाई संरक्षण गर्दै पर्यटकिय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।

- विराट राजाको दरवारको संरक्षण सम्बर्द्धनका लागि पूरातत्व विभागसँग समन्वय र सहकार्य गरी विस्तृत गूरुयोजना तयार गरिनेछ ।
- विराटनगरको हवाई मैदानलाई क्षेत्रीय विमानस्थल बनाउनका लागि भइरहेको पहललाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- धार्मिक पर्यटनप्रति आकर्षण गर्नका लागि ऐतिहासिक मठ मन्दिरहरूको भौतिक पूर्वाधारहरूमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारको साझेदारीमा सिंधिया खोला संरक्षण सम्बर्द्धन गर्दै हरियाली पदमार्ग निर्माण गर्न थालनी गरिनेछ ।
- भाषा, धर्म, संस्कृतिलाई जिवन्तकालसम्म जगेर्ना गर्नका लागि विभिन्न संस्कृति झल्कने सांस्कृतिक संग्रहालय विभिन्न सरोकारवालाहरूसँगको साझेदारीमा निर्माणको कार्य थालनी गरिनेछ ।
- निजीक्षेत्रसँगको साझेदारीमा पर्यटन महोत्सव, प्रचारप्रसार सम्बन्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- महानगरस्तरीय पर्यटन प्रवर्द्धन समिति गठन गरिनेछ ।

बालबालिका सम्बन्धी नीतिहरू

- आगामी एक वर्षमा वडा नं. १८ र १९ लाई बालमैत्री वडा घोषणा गरी महानगरलाई बालमैत्री महानगर घोषणा गरिनेछ ।
- बालबालिका तथा बाल अधिकार संरक्षण र सम्बर्द्धन सम्बन्धी स्थानिय कानून, निर्देशिका, कार्यविधि तथा रणनीतिक योजनाहरू निर्माण तथा परिमार्जन गरिनेछ ।
- बाल उद्यान (Children park) र खेल मैदान लाई नगरका सबै बालबालिकाहरूको पहुँच हुनेगरी निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- अपांगता भएका (अटिजम, शूस्त मनस्थीती, अति अशक्त लगायत) बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने संघ संस्थाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सडक बालबालिका, बालश्रम र बाल विवाह विरुद्धका अभियानहरूलाई बस्तीस्तरसम्म पुऱ्याउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वडा नं. ११ लाई यसै आ.व.मा बालश्रम मुक्त वडा घोषणा गरिनेछ ।
- आफ्रनो घरलाई बालश्रम मुक्त घोषणा गर्न प्रत्येक नागरिकलाई आह्वान गरिनेछ ।
- लागूपदार्थ दूज्यसन, साइबर अपराध र बाल विवाहबाट बालबालिकाहरूलाई हुने सम्भावित जोखिबाट वचाउन सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँगको सहकार्यमा विद्यालयस्तरबाटै सचेतना अभियान संचानल गर्ने ।
- एच.आई.भी. संक्रमित बालबालिकाहरूका लागि मासिक पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।

गैहसरकारी संघसंस्था सम्बन्धि नीति

- कार्यक्रम सञ्चालनमा दोहोरोपना हुन नदिनका लागि गैहसरकारी संघसंस्थाले कार्यक्रम संचालन गर्नुपूर्व महानगरपालिकासँग अनिवार्य स्वीकृती लिनूपर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी रूपमा लागू गरिनेछ ।
- महानगरको नीति बमोजिम गैहसरकारी संघसंस्थाले सञ्चालन गर्ने योजना तथा कार्यक्रमको सघन अनूगमन गरिनेछ ।
- विभिन्न संघसंस्थाबाट सञ्चालन भएको योजना तथा कार्यक्रमको नियमित समिक्षा गरिनेछ ।
- महानगरको विकास निर्माणमा योगदान सहितको सहभागिता गर्न गैससहरूलाई अभिप्रेरित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सिर्जनशील र नवीन खालका काम गर्ने संघसंस्थाहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।
- महानगरमा कार्यरत गैससहरूको पाश्र्वचित्र तयार गरिनेछ ।
- संघसंस्था तथा महानगरको संयूक्त कोष स्थापना गरी गैह सरकारी संघसंस्था मार्फत सामूदायिक विकासका योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

सहकारी सम्बन्धि नीति

- सहकारी सम्बन्धि नियमावली, कार्यविधी तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सहकारी संस्थाहरूको पाश्र्वचित्र तयार गरिनेछ ।
- सहकारीहरूको सघन अनूगमन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शेयर सदस्यहरूको हितमा काम नगर्ने सहकारीहरूको सुक्ष्म अनूगमन गरी कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
- प्रत्येक सहकारीले व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सामाजिक दायित्व अन्तर्गतको रकम परिचालन गर्दा महानगरसँगको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्थालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन, वातावरण प्रवर्द्धन, खानेपानी तथा सरसफाई नीति

वातावरण प्रवर्द्धन तथा सरसफाई

- हरीयाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत सडक किनारा, विद्यालय, औद्योगिक करिडोर र नदी तटिय क्षेत्र हरियाली कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सिंधिया नदीको संरक्षण तथा सरसफाई अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्र सरसफाई कार्यलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन समुदायमा आधारित फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- मुख्य सहर तथा आवासीय क्षेत्रमा हार्डवेयर, ठूला गोदाम घर, कवाडी संकलन केन्द्र, ढुवानी, मानव स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष असर पर्ने रासायनिक पदार्थ, दुर्गन्ध तथा अत्याधिक फोहोर उत्सर्जन गर्ने व्यवसाय वा उद्योग, ध्वनी प्रदुषण गर्ने कलकारखानाहरूलाई कानुन तथा कार्यविधी निर्माण गरि नियमन गरिनेछ ।
- Landfill Site का लागि आवश्यक पर्ने जमीनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरका सार्वजनिक ठाउँहरूमा चिसो पिउने पानीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सिंधिया र केशलिया खोलोबाट वर्षेनी बाढी तथा कटानबाट हुने जनधनको क्षति लाई न्युनिकरण गर्नका लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसंग समन्वय गरि रोकथामका उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
- साइकल लेनका लागि अलग्गै सडक पूर्वाधारको विकास गर्ने ।

विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- महानगरपालिकाको आवधिक तथा वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दाप्रकोपको प्रकृति, विपद्को सम्भावना र प्रभावको प्रक्षेपण गरी जोखिम न्यूनीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी भौगोलिक सूचना प्रणाली, पूर्वसूचना प्रणालीलगायतका प्रविधि हस्तान्तरणका निमित्त प्रदेश र सङ्घीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- महानगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास गरी राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय सूचना प्रणालीसँग आवद्ध गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।
- महानगरपालिकाका नियमित विकास कार्यक्रम एवं योजना तयारी वा डिजाइन र कार्यान्वयन गर्नु पहिले बहूविपद् जोखिम र त्यसको सम्भावित परिणामको प्रक्षेपण गरी जोखिम न्यूनीकरणका उपयुक्त विधि अपनाउने नीति लिइनेछ ।
- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति अनुरूप महानगरपालिकाको जोखिम सम्बेदनशील भूउपयोग योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनसम्बन्धी विषयलाई स्थानीय पाठ्यक्रममा समावेश गरी पठनपाठन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उच्च जोखिममा रहेका क्षेत्र लक्षित समुदायमा आधारित विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरी समुदायको विपद् उत्थानशीलता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- उद्योग, व्यापार व्यवसाय, शिक्षा, जनस्वास्थ्य नगरवासीको जीविकोपार्जनमा पर्न सक्ने सम्भाव्य विपद्को जोखिम न्यूनीकरण गरिनेछ ।
- मानव जीवन, भौतिक एवं गैरभौतिकलगायत सबै प्रकारक सम्पत्तिको बीमा गरी जोखिम हस्तान्तरण गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- महानगरपालिका भएर बग्ने नदी व्यवस्थापन गर्दै माथिल्लो र तल्लो तटीय क्षेत्रको सुरक्षाका लागि पुर्वसूचना प्रणालीको स्थापना र प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिमको अध्ययन तथा अनुसन्धानका लागि प्रदेश सरकार, विकास साझेदार, निजी तथा गैरसरकारी संस्थाहरू, प्राज्ञिक निकाय र सार्वजनिक तथा निजी अनुसन्धान केन्द्रहरूबीच सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणका सबै चरणमा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछाडि परेका समुदायहरूको पहुँच र प्रभावकारीप्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिनेछ ।
- विपद् संवेदनशीलताअनुरूप सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरूलाई सबै वर्गको पहुँच सुनिश्चित गर्न अपाङ्ग एवं बालमैत्री बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा निजी क्षेत्रको संलग्नता र साझेदारीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

- विपद् उत्थानशील विकासका लागि निजी क्षेत्र, बैंक तथा वित्तीय संस्था, बीमा कम्पनी, विकास साझेदार र दातृ संस्थालगायतको लगानी प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- महानगरस्तरीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण समूहको गठन गरी विपद् व्यवस्थापनमा युवा र सबै सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ठूला विपद्को समयमा सङ्घीय सरकारमार्फत् अन्तर्राष्ट्रिय जगतबाट प्राप्त हुने सहयोग प्रदेश सरकारसँग समेत समन्वय गरी परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विपद्का समयमा सुरक्षित आपत्कालीन आश्रयस्थलको व्यवस्था सुनिश्चित गर्न खुल्ला क्षेत्रको पहिचान, संरक्षण र प्रयोगयोग्य बनाउने नीति लिइनेछ ।
- प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्यका लागि आपत्कालीन सामग्रीको भण्डारगृहको स्थापनागरी आवश्यक पर्ने उद्धार तथा राहत सामग्री सञ्चय गरिनेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरी विपद्प्रभावित समुदायमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने र तत्कालीन जोखिम घटाउने कार्य सुनिश्चित गरिनेछ ।
- विपद्पछिको पुनर्लाभ, पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनमा सामाजिक सुरक्षा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- विपद् प्रभावित समुदायलाई आवाश, जीविकोपार्जन र आर्थिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने तथा बैंक वा वित्तीय संस्थाहरूमार्फत् सहूलियत कर्जाको व्यवस्था मिलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- विपद्पछिको पुनर्निर्माण र पुनःस्थापनाका लागि सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार, दाता, विकास साझेदार र निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रसँग सहकार्य र साझेदारीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- महानगरस्तरीय आपत्कालीन सेवा केन्द्र स्थापना तथा संचालनमा ल्याइनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापन कोषलाई वृद्धि गर्दै लगिनेछ । विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि बमोजिम व्यवस्थित संचालन गरिनेछ ।

पशुपंक्षी तथा कृषि विकास सम्बन्धि नीति

पशुपंक्षी विकास

- पशुपंक्षी व्यवस्थापन ऐन जारी गरिनेछ ।
- विराटनगर महानगरपालिका र अन्य संघसंस्थाहरूसंगको साझेदारीमा सामुदायिक कुकुरहरूलाई रेविज रोग विरुद्धको खोपलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पशुपालन व्यवसायलाई प्रोत्साहन गर्दै लैजान लक्षित वर्ग विशेष पशुपालन क्षेत्रको पहिचान गरि आवश्यकता अनुसार निःशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ ।
- बढ्दो शहरिकरणलाई मध्यनजर गर्दै नगरवासीहरूको आवश्यकता अनुसार शुद्धतथा स्वच्छ दुध उत्पादन बढाउने कार्यका लागि कृत्रिम गर्भाधानको माध्यमबाट नस्र सुधार गर्दै दुध उत्पादनलाई बढावा दिइनेछ ।
- वर्तमान अवस्थाका संचालित नगर क्षेत्रका माछा/मासु पसललाई अझ व्यवस्थित गर्दै लैजान मासु पसलको अनुगमन तथा निरिक्षणलाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- छाडा पशुहरूको नियन्त्रण गर्न काञ्जी हाउस, सडक तथा सामुदायिक कुकुर राखे उपयुक्त संरचना निर्माणको थालनी गरिनेछ ।
- खुल्ला रूपमा पशुहरूको बध गर्ने कार्यलाई नियन्त्रण गरी व्यवस्थित रूपमा प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा आधुनिक तथा सूविधा सम्पन्न पशु बधशालाको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विराटनगर महानगरपालिका क्षेत्रभित्र मत्स्य उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषकहरूलाई उपलब्ध गराई रहेको विउ विजनमा दिइदै आएको अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कौशि तथा करेशावारी तरकारी खेति कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई कृषिमा आकर्षित गर्नका लागि व्यवसायिक कुरिलो तथा ओल, टमाटर, कागति तथा पुष्प खेति आदि विस्तार गर्दै आयआर्जनमा टेवा पुरयाइनेछ ।
- पशु भकारो सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई गोठे मलको प्रयोग गरि माटोको उर्वराशक्ति बढाइनेछ ।
- कृषकहरूलाई नयाँ/नयाँ प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषकको माग अनुसार विक्रि वितरण गरिने मल तथा विउ सर्वशुलभ रूपमा उपलब्ध गराउने कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- कृषकहरूबाट उत्पादन गरिएका कृषिजन्य सामग्रीहरूको बजार व्यवस्थापनका लागि जोड दिइनेछ ।

- द्रूत विषादी परिक्षण प्रयोगशालाको स्थापनाका लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- व्यवसायिक फलफुल खेतीलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि नर्सरीको स्थापना गर्दै वगान विस्तारमा जोड दिईनेछ साथै कृषकहरूको विवरण समेटिएको कृषक प्रोफायल तयार गर्ने ।
- उत्पादन लागत घटाउन कृषि यान्त्रीकरणको प्रयोग गर्दै सिंचाईमा अनुदान दिनेकार्यलाई निरन्तरता दिएकोछ ।
- शहरी वस्तिमा वातावरणको संरक्षण समेत हुनेगरि एक घर एक रसिला फलफुलको विरुवा वितरण गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।

भुमि सम्बन्धि नीति

- भुमिको समुचित उपयोग र प्रभावकारी व्यवस्थापनको लागि भू उपयोग क्षेत्र तथा योजना तर्जुमा गरि बाँझो जग्गामा सामुहिक खेती गर्नका लागि आवश्यक नीति तर्जुमा गरिनेछ ।
- भुमि नीति अनुसार भुमिको एकिकरण गरी वस्ती विकासको योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- भुमि बैंकको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- भुमिको समष्टिगत व्यवस्थापनको लागि भू-उपयोग नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- संयन्त्र तयार गरी सरकारी, ऐलानी, पर्ती जग्गाहरूको खोजी गरेर आवश्यक तारबार र घेराबारा गरी संरक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- भू-उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि/विनियम/निर्देशिका तयार गरी भुमिको उचित व्यवस्थापन गर्ने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१. विराटनगर महानगरपालिकाको नगरकार्यपालिका बैठकबाट छैठौं नगरसभामा आगामी आ.व. २०७७/०७८ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेटलाई पारित गर्न नगरसभामा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।
२. आ.व. २०७७/०७८ को आर्थिक विधेयक, २०७७ तथा विनियोजन विधेयक, २०७७ लाई पारित गर्न छैठौं नगरसभामा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।
३. आ.व. २०७६/०७७ मा सञ्चालित योजनाहरू जाँचपास तथा फरफारक समितिबाट मुल्याङ्कन र प्रतिवेदन भएअनुसार अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो । र यस आ.व.(२०७७/०७८) मा बाँकी सञ्चालन हुने योजनाहरूको जाँचपास तथा फरफारक समितिबाट गरिने मुल्याङ्कन र प्रतिवेदन अनुमोदन गर्ने अधिकार कार्यपालिकालाई दिने निर्णय गरियो ।
४. विराटनगर महानगरपालिकाबाट चालू आ.व. २०७६/०७७ का लागि स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रममा रहेर नगर प्रमुखज्यूबाट निर्णय गराई कार्यान्वयनमा आएका पूँजीगत एवं चालू तर्फका कार्यक्रम तथा योजनाहरूमा भएको खर्च अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो । उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालित योजनाहरूको हकमा तोकिएको जनसहभागिता रकममा गरिएको छुटलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
५. आ.व. २०७६/०७७ को स्वीकृत बजेट कार्यक्रमबाट उपभोक्ता समिति मार्फत सोहि आ.व. भित्र कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेमा कोरोना भाइरस (COVID-19)को महामारी लगायत अन्य विविध कारणले योजना तथा कार्यक्रमहरू समयमा सम्पन्न हुन नसकेका तथा सम्झौता गर्न बाँकी (आषाढ मसान्तसम्म) सम्झौता गरि प्राविधिक पुष्ट्याईको आधारमा बढिमा २०७७ साल चैत्र मसान्त सम्म योजनाको म्याद थप गर्ने निर्णय गरियो ।
६. विराटनगर महानगरपालिकाको नगरसभामा पुर्वाधार विकास समिति, सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति, सामाजिक विकास समिति, विधायन समिति, न्यायिक समिति, आर्थिक विकास समिति, लेखा समिति, फोहोरमैला व्यवस्थापन समिति, बजार अनुगमन समिति लगायत समितिका संयोजकबाट पेश गर्नुभएका सम्पादित कार्यहरूको प्रतिवेदन अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
७. संघीय सरकार शर्त अनुदान तर्फ महानगरपालिकाबाट भएको सम्पूर्ण खर्च अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
८. महानगरपालिकाद्वारा ठेक्काबाट संचालन हुने कार्यहरूमा न.पा. ठेक्का कर वापत १.५ प्रतिशत र अन्य सबै निर्माण कार्यमा मर्मत सम्भार शूलक वापत १ प्रतिशत लिने निर्णय गरियो ।
९. धारा जडान धरौटी, एक्स्काभेटर, रोलर आदि प्रयोग धरौटी जम्मा गरेको मितिले ६ महिनाभित्र फिर्ता नलिएमा सदर स्याहा गर्ने निर्णय गरियो ।
१०. महानगरपालिकाबाट इजाजत लिई निर्माण सम्पन्न गरेका पूराना घरहरू स्वीकृत सडक मापदण्ड बमोजिम सडक अधिकार क्षेत्र छाडेर संशोधित नक्सा पेश गरेमा महानगरपालिकाले नक्सा संशोधन दस्तूर छुट गर्ने साथै त्यस्ता पुनर्निर्मित पूराना घरहरूको हकमा सेटब्याक समेत नलाग्ने निर्णय गरियो ।
११. सडक मापदण्डभित्र परेका तर म.न.पा.बाट इजाजत लिएका पूराना घर भत्काई नयाँ घर बनाएमा साविक इजाजत बराबर क्षेत्रफलको नक्सा पास दस्तूर मिनाहा गर्ने निर्णय गरियो ।
१२. नियमानुसार घरनक्सा दर्ता भएका तर त्यसपछिका प्रकृया पालना नगरी समय गुजारेका पूराना फाइलहरूको हकमा नक्सापास गराउन आउँदा पुर्व तिरेको क्षेत्रफल बराबरको राजस्व घटाई बाँकी रहेको क्षेत्रफल चालू आ.व.को दररेट अनुसार हिसाब मितलान गर्दा २० प्रतिशत संशोधन दस्तूर र १०० प्रतिशत जरिवाना, २० प्रतिशत म्याद थप दस्तूर लिई नियमानुसार नक्सापास गर्ने निर्णय गरियो ।
१३. ईजाजत/अनुमति नलिई घर निर्माण गर्न नपाईने स्पस्ट कानूनी व्यवस्था भएता पनि उक्त नियमलाई उल्लङ्घन गरी बनाउँदै गरेका घरबारे जानकारी भएमा उक्त घरलाई नियमित गर्नको लागि मापदण्ड पुरा हुने खण्डमा ३०० प्रतिशत जरिवाना लिई नियमित गरिने निर्णय गरियो ।
१४. विराटनगर महानगरपालिकाको देहाय बमोजिमका विधेयक तथा ऐनहरू सर्वसम्मत रूपमा पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
 - क. पशुपंक्षी व्यवस्थापन ऐन, २०७७
 - ख. महानगर खेलकूद संचालन ऐन, २०७७
 - ग. निर्माण व्यवसाय सम्बन्धी ऐन, २०७७

१५. विराटनगर महानगरपालिकाको सांगठनिक संरचना तथा दरबन्दीको अध्ययन गरी सो सम्बन्धी निर्णय गर्न नगर कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।
१६. विराटनगर महानगरपालिका, कर्मचारी व्यवस्थापन (सेवा तथा शर्त सम्बन्धी) ऐन २०७५ संसोधन कार्य गर्न नगरकार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गरियो ।
१७. आ.व. २०७६/०७७ को असार १० गतेसम्म भएको सम्पूर्ण आम्दानी र खर्च अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो । र यस आ.व.को बाँकि(असार मसान्तसम्मको) आम्दानी र खर्चको अनुमोदन गर्ने अधिकार कार्यपालिकालाई दिने निर्णय गरियो ।
१८. प्रदेश नं. १ सामाजिक विकास मन्त्रालय, करुणा फाउन्डेसन र विराटनगर महानगरपालिका बिच अपाङ्गता, रोकथाम तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रमको लागि सम्झौता गर्ने नगर कार्यपालिकालाई अधिकार दिने निर्णय गरियो ।
१९. महानगरपालिकाका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई खाजा भत्ता वापत मासिक रु.७५० । र प्रोत्साहन भत्ता वापत वार्षिक रु.५००० । उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
२०. संघसंस्था अनुदान वापत दिइएको रकमबाट तलब, भत्ता दिन नपाइने निर्णय गरियो ।
२१. विराटनगर महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको महाशाखा, शाखा, उपशाखा र वडा कार्यलयमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई कार्यालय समयबाहेक अतिरिक्त समयमा काममा खटाउंदा देहायअनुसारको सूविधा उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
- क) प्रमुखज्यूको सवारी चालकलाई मासिक तलबको ७५ प्रतिशत
- ख) उपप्रमुखज्यूको सवारी चालकलाई मासिक तलबको ५० प्रतिशत
- ग) प्रमुखज्यूको निजी सूरक्षाकर्मीलाई मासिक रु.१२,००० ।
- घ) अन्य कर्मचारीहरूलाई कार्यालय समयबाहेक अतिरिक्त समय काममा खटाउनुपर्ने भए सम्बन्धित शाखा/महाशाखाको सिफारिसका आधारमा सामान्य प्रशासन महाशाखा प्रमुखले प्राप्त सिफारिसको औचित्य र आवश्यकताको विश्लेषण गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको स्वीकृति पश्चात वढीमा मासिक शुरु तलवमानको २५ प्रतिशतले अतिरिक्त समय भत्ता साथै नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयले तोके बमोजिम खाजा भत्ता समेत उपलब्ध गराउने ।
- ङ) आवश्यक सेवाको उल्लेखित बाहेकको हकमा नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत लिएर अधिकतम मासिक शुरु तलवमानको ५० अतिरिक्त भत्ता उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
२२. विराटनगर महानगरपालिकाको आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक तलबी प्रतिवेदन पास गर्ने निर्णय गरियो ।
२३. चालु आ.व. ०७६/७७ को स्वीकृत बजेट कार्यक्रम अनुसारको सम्झौता कोभिड-१९ को कारणले समयमै हुन नसकेको हुँदा आ.व.को अन्त्यसम्म सम्झौता गराएका कार्यक्रमलाई क्रमागत योजनाको रूपमा निरन्तरता दिने र आ.व.२०७७/०७८ का योजनाहरूको सम्झौता कार्य २०७८ वैशाख मसान्तभित्र गरिसक्नुपर्ने साथै उक्त योजनाहरू आषाढ मसान्त सम्ममा सम्पन्न गरि सक्नुपर्नेछ । उक्त अवधि भित्रमा सम्पन्न हुन नसकेका योजनाहरूको दायित्व आगामी वर्षमा नसार्ने समेत निर्णय गरियो ।
२४. वडास्तरमा मालपोत, सम्पत्ति कर, घरवहाल कर तथा अन्य सबै प्रकारका सिफारिसहरू र स्थानीय तहले उठाउने भनी कानुनद्वारा तोकिएका सबै प्रकारका करहरू वडा कार्यालयबाट उठाउने कार्यलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।
२५. २००७ सालअघि नेपालको प्रजातन्त्र प्रासिका लागि योगदान पूर्याएका प्रजातन्त्र सेनानीलाई मासिक भत्ता रु. २,५०० । ०० उपलब्ध गराउने निर्णयलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।
२६. महानगरपालिकाको आवश्यकता अनुसार निर्माण गर्नुपर्ने विविध कार्यविधि, निर्देशिका तथा नियमहरू प्रचलित कानुनको अधिनमा रहेर बनाई पारित गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।
२७. अस्थायी तथा सेवा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई स्थायी कर्मचारीको जमानीमा वढीमा रु.१,००,००० । (एक लाख मात्र) र स्थायी कर्मचारीहरूलाई रु.५,००,००० । (पाँच लाख मात्र) कर्मचारी कल्याण कोषबाट ऋण सापटी दिईंँदै आएकोलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।
२८. महानगरपालिका साझेदारी विकास कोषमा रहेको रकमबाट महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका वडाहरूमा गठन हुन बाँकी रहेका सहकारी गठन गर्ने र गठित सहकारीहरूलाई संस्थागत विकास गर्न ऋण पुंजी वापत प्रति सहकारी रु.५,००,००० ।

(पाँच लाख मात्र) उपलब्ध गराउने साथै गठन भइसकेका सहकारीहरूलाई ६ प्रतिशत व्याजदरमा ऋण रकम उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

२९. महानगरपालिकामा हाल करारमा कार्यरत रहेका कर्मचारी, नगर प्रहरी, सूचना प्रविधि अधिकृत लगायत अन्य कार्यरत करार सेवाको अवधि २०७८ असार मसान्तसम्म म्याद थप गर्ने साथै विगत देखि दरबन्दीमा कार्यरत ज्यालादारी कुचिकार, कार्यरत सामाजिक परिचालकहरू, एम्बुलेन्स चालक तथा २ वर्ष भन्दा बढी समयदेखि निरन्तर रूपमा कार्यरत विद्युत हेल्परलाई बजेटको सिमा भित्र रहि सेवा करार गर्ने निर्णय गरियो ।
३०. ८४ वर्ष उमेर पूरा भएका जेष्ठ नागरिकहरूलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने भत्ताको अतिरिक्त मासिक रु.१,०००।०० (एक हजार) का दरले सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णयलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।
३१. पूर्व स्वीकृति नलिई निर्माण भएका घर टहरा, गोदाम तथा संरचनाहरू अभिलेखिकरण गरी नियमन गर्ने उद्देश्यले आ.व.२०७७/०७८ मा सूचिकृत हुन अन्तिम एकपटकका लागि उपयुक्त समयसिमा र शर्तहरू तोकी सूचना प्रकाशन गरि सो अवधीमा सूचिकृत हुन आएका घर संरचनाहरूको लागि नक्सापास दस्तुरको प्रति वर्ग फिट रु. ३.५०।- राजस्व लिई अभिलेखिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
३२. प्लानिङ परमिटको मापदण्ड बमोजिम विकसित घडेरीमा घर बनाउने घरधनीहरूलाई नक्सापास दस्तुरमा ५० प्रतिशत छुट र सम्पत्ति करमा १ वर्षसम्म ५० प्रतिशत छुट दिने निर्णय गरियो ।
३३. एकल महिलाहरूको नाममा आवासीय घरनक्शा पास गर्दा घरनक्शा पास दस्तुरमा १० प्रतिशत र महिलाको नाममा घरनक्शा पास गर्दा घरनक्शा पास दस्तुरमा ५ प्रतिशत छुट दिईनेछ । नगरक्षेत्रभित्रका अपाडता भएका व्यक्तिले व्यवसाय सञ्चालनका लागि दर्ता तथा नवीकरण गर्दा लाग्ने करमा २० प्रतिशत छुट दिने निर्णय गरियो ।
३४. अन्तिम लेखा परिक्षण प्रतिवेदनबाट असूल उपर गर्ने बेरुजूतर्फ नगरपालिकाले एकिन गरी असूल उपर गर्नुपर्ने बेरुजूहरू असूल उपर गर्ने प्रक्रिया अघि वढाउने निर्णय गरियो ।
३५. महानगरपालिका तथा RUDP मा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराएको भत्ता अनुमोदन गर्दै RUDP को हकमा ६ महिनासम्म निरन्तरता दिने र कोरोना भाइरस (कोभिड १९) को महामारीको समयमा भएको सम्पूर्ण खर्च तथा भत्तालाई अनुमोदन गर्ने तथा कोरोना भाइरस (कोभिड १९) को महामारीको सम्बन्धमा स्वीकृत बजेट र कार्यक्रमको सिमामा रहि कार्यपालिकाको निर्णयानुसार कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो ।
३६. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई दिएको आवास सुविधा, संचार सुविधालाई निरन्तरता दिने र संघीय सरकारबाट स्वीकृत सवारी साधान(संचालन तथा मर्मत) सम्बन्धी निर्देशिका २०७२ बमोजिमको सहसचिवले पाउने सुविधा हाल कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई दिने निर्णय गरियो ।
३७. नगर कार्यपालिका बैठकको बैठक संख्या ४६ देखि बैठक संख्या ७० सम्म आ.व. ०७६/७७ मा भएका निर्णयहरू अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
३८. विभिन्न मितिहरूमा एक शिर्षकबाट अन्य शिर्षकमा भएका खर्चहरूलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।
३९. उत्साहको साथ प्रस्ताव गरिएको आन्तरिक आयतर्फको बजेट कार्यान्वयनमा सहजता आउनेगरी कार्यक्रमलाई प्राथमिकता-१ (P1), प्राथमिकता-२ (P2), प्राथमिकता-३ (P3) गरी प्राथमिकिकरण गरिएको संलग्न प्रस्ताव स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।
४०. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा आन्तरिक आय समेतको आँकलन गरि कार्यक्रम कार्यान्वयन गराउन पहिलो P1 (प्राथमिकता-१) मा परेका कार्यक्रमहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिई कार्यान्वयनमा गरिने; त्यसैगरी P2 (प्राथमिकता-२) अन्तर्गत वडा तथा नगरस्तरीयका पूर्वाधार सम्बन्धी कार्यक्रम तथा संघसंस्थालाई दिने अनुदान कार्यान्वयनका लागि दोस्रो चौमासिकको मध्य देखि प्रारम्भ गर्ने र P3 (प्राथमिकता-३) अन्तर्गतका अन्य कार्यक्रमहरू स्रोत प्राप्तिको सुनिश्चितताका आधारमा कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो ।
४१. मठ मन्दिर, मस्जिद, चर्च, गुम्बा, मानवसेवा आश्रम, अनाथ आश्रम तथा वृद्धाश्रमको फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन निशुल्क गर्ने निर्णय गरियो ।
४२. वडा नं. २ धर्मभक्त मार्ग (सरस्वती टोल पिपल चोकदेखि उत्तर) सडक निर्माण मापदण्ड ९ मिटर कायम गर्ने साथै वडा नं. २ भानु मार्ग तथा सममार्गमा सडक निर्माण मापदण्ड ८ मिटर कायम गर्ने निर्णय गरियो ।
४३. विकास निर्माणको कार्यमा उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्यमा अपनत्व कायम होस् भन्ने उद्देश्यले देहाय बमोजिमको लागत सहभागिता गराउने निर्णय गरियो:

- क) माटोपूर्ने कार्यका लागि ३० प्रतिशत जनसहभागिता
 ख) ग्राभेल/ईटा जोड्ने/आर.सि.सि गर्ने कार्यका लागि २० प्रतिशत जनसहभागिता
 ग) कालोपत्रे गर्ने कार्यका लागि १० प्रतिशत लागत जनसहभागिता
 घ) कालोपत्रे सहित मिश्रित कार्य गर्नेका लागि १५ प्रतिशत लागत जनसहभागिता
 ङ) यीबाहेक अन्य कार्यको हकमा २० प्रतिशत लागत जनसहभागिता
४४. सबै वडाहरूमा वडास्तरीय अनुगमन समिति गठन गरी सरसफाई, बजार व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह, गुनासो सूनुवाई, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पुर्वाधार निर्माण र सामाजिक विकासको क्षेत्रमा अनुगमन गर्ने/गराउने निर्णय गरियो ।
४५. विराटनगर म.न.पा. वडा नं. १२ बखरी चौकीमा निर्माणाधिन भवन रहेको जग्गा खरिदका लागि यस महानगरपालिकाबाट रु. ८ लाख बखरी प्रहरी चौकी भवन निर्माण समितिलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।
४६. बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्धन एवं दिगोपनाका कार्यक्रमहरू नियमित सञ्चालन गरी आगामी २ वर्ष (आ.व.०७८/७९) भित्र वडा नं. १८ र १९ लाई बालमैत्री वडा घोषणा गरी सिङ्गे महानगरलाई बालमैत्री महानगर घोषणा गर्ने निर्णय गरियो ।
४७. प्रदुषणरहित नगर बनाउने नीति अन्तर्गत ढल जडानको लागि महानगरवासीलाई प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्य अनुरूप २०७७ पौष मसान्तसम्मको लागि निशुल्क ढल जडान कार्य गर्ने निर्णय गरियो ।
४८. विराटनगर महानगरपालिकाका नगर प्रमुखज्यूलाई कार्य सहजीकरण गर्नका लागि अधिकृतस्तर, छैठौं तहको सेवा सूविधा पाउनेगरी स्वकीय सचिवको भएको नियुक्ति निर्णयलाई अनुमोदन गर्दै सेवा सम्झौतालाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।
४९. महानगरपालिकामा कार्यरत सम्पर्क अधिकृत तथा कानुनी सल्लाहकारहरूलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरियो ।
५०. महानगरपालिकाको आवश्यकता अनुसार निर्माण गर्नुपर्ने विविध कार्यविधि, निर्देशिका तथा नियमहरू प्रचलित कानूनको अधीनमा रहेर बनाई पारित गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।
५१. भूमिको समष्टिगत व्यवस्थापनको लागि भू-उपयोग सम्बन्धी नीति तथा कार्यविधि र निर्देशिका तयार गरी खाद्य सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्न कृषि योग्य जमीनहरूमा भैरहेको अव्यवस्थित खण्डीकरणलाई रोक्ने, व्यवस्थित बस्ती विकास गरी नगरवासीहरूलाई आधारभूत सेवा सूविधाहरू सहज रूपमा उपलब्ध गराउने, जग्गाको किताकाटलाई व्यवस्थित गरी जग्गाको कारोबार गर्ने व्यक्ति, संस्था, फर्म तथा कम्पनीहरूलाई नियन्त्रण र नियमन गर्ने कार्यलाई प्रभावकारीताका साथ कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरियो ।
५२. महानगरपालिका क्षेत्रभित्र माध्यामिक तहसम्मका विषयगत गेसपेपर तथा गाइड जस्ता परिक्षा तयारी केन्द्रित शैक्षिक सामग्रीहरूको विक्री/वितरणमा पूर्ण निषेध गर्ने निर्णय गरियो ।
५३. सबै वडाहरूमा वडास्तरीय अनुगमन समिति गठन गरी सरसफाई, बजार व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह, गुनासो सूनुवाई, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पुर्वाधार निर्माण र सामाजिक विकासको क्षेत्रमा अनुगमन गर्ने/गराउने निर्णय गरियो ।
५४. कार्यालयमा रहेका एक्स्काभेटर, रोड रोलर, पानी ट्याङ्कर लगायतका सामग्रीहरूलाई भाडामा सञ्चालन गर्न दिनको लागि आवश्यक रणनीति तथा प्रक्रिया बनाई कार्यान्वयन गर्न नगर कार्यपालिका कार्यालयलाई अधिकार दिने निर्णय गरियो ।
५५. सडकमा लाग्ने हाट बजारलाई पायक पर्ने स्थानमा पुर्वाधार निर्माण गरी स्थानान्तरण गर्ने निर्णय गरियो ।
५६. विभिन्न संघसंस्थाबाट महानगरमा गरिने सर-सहयोगको लागि एकिकृत कोष संचालन गरि सेवा प्रवाहमा सहजिकरण गर्ने निर्णय गरियो ।
५७. विराटनगर महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सञ्चालनमा रहेको STIUEIP आयोजनाबाट विराटनगर १४, जतुवास्थित निर्माण गरिएको ढल तथा नालाहरूको फोहोर पानी प्रशोधन केन्द्र (Treatment Plant) तथा ढल सञ्चालनका लागि तपसिल बमोजिमका पदहरू सृजना गरी आवश्यक जनशक्ति योग्यता, क्षमता र कार्य अनुभवका आधारमा सेवा करारमा नियुक्ति गर्न अधिकार दिने निर्णय गरियो ।

तपसिल:

क्र.सं.	पद	तह	संख्या
१.	ल्याव अधिकृत	अधिकृतस्तर छैठौं	१
२.	चालकर अपरेटर	भारी सवारी चालक तेस्रो	१
३.	चालकर अपरेटर	भारी सवारी चालक दोस्रो	२

४.	सम्बेल जेनेटर	दक्ष, श्रेणीविहीन	१
५.	प्लम्बर र मेकानिकफोरम्यान	दक्ष, श्रेणीविहीन	१
६.	ढल ड्रिलर	दक्ष, श्रेणीविहीन	१
७.	चालकर अपरेटर	हलूका सवारी चालक प्रथम	४
८.	सूरक्षागार्ड		३
	जम्मा		१४

५८. महानगरपालिकाले आय ठेक्काबाट राजस्व संकलनका लागि दिइएकोमा तपसिल बमोजिम गर्ने.

सि.नं	ठेक्काको किसिम	आयठेकालिने को नामावली	सम्झौता रकम	सम्झौतामिति	बक्यौता रकम	छैठौं नगरसभाको निर्णय
१	मिलनचौक कर चौकी	जितेन्द्र उरावं	२,०८१,१२१।००	२०७६।०४।३१	४१६,३२२।००	पाचौं नगरसभाबाट १ लाख छुट दिएको र लकडाउनको २ महिनाको ३४६८५३। छुट दिने ।
२	हाटखोला कर चौकी	गोबिन्दबहादुर कार्की	४०,५६,५५२।००	२०७६।०४।३१	०	२ महिनाको ६७६०००। छुट दिने ।
३	भिमपथ करचौकी	अनुपमदेव	६२०,०६०।००	२०७६।०४।३१	३२३,९८१।००	२ महिनाको १०३०००। छुट दिने ।
४	जामुनगाछी करचौकी	शम्भु केवट	२३१,८५३।००	२०७६।०४।३१	४६,२५३।००	२ महिनाको ३८६००। छुट दिने ।
५	डिप्लट सटरभाडा					२ महिनाको घरभाडा छुट दिने ।
६	बसपार्क व्यवस्थापन समिति	पदमश्रेष्ठ	७२,००,०००।००	२०७५।११।२२	३६०००००।००	२०७६ चैत्र ११ देखि २०७७ आषाढ मसान्त सम्मको छुट दिने ।
७	विज्ञापन कर	आकृति एडभरटाईजिड	४,३३१,१५०।००	२०७६।०९।०४	२८,८७,४३३।००	२ महिनाको ७२१८५८। छुट दिने ।
८	हाटबजार सासाहिक	बद्री बहादुर कार्की	१४,४२,०००।००	२०७६।०५।१६		२०७६ चैत्र ११ देखि २०७७ आषाढ मसान्तसम्मको ४४००००। छुट दिने ।

		बद्रि बहादुर कार्की	१,०१०,४३१।००	२०७६।०४।१३		२०७६ चैत्र ११ देखि २०७७ आषाढ मसान्तसम्मको ३०८१००। छुट दिने ।
		शिवकुमार कामत	६३१,३९०।००	२०७६।०४।०८	१२६,२७८।००	२०७६ चैत्र ११ देखि २०७७ आषाढ मसान्तसम्मको १९२९६३। छुट दिने ।
९	सि प्लट घरभाडा	उपभोक्ता समिति	३,१९३,२२३।००			२ महिनाको घरभाडा ५३२२००। छुट दिने ।
१०	ई प्लट(पुरानो डोमटोली)	व्यक्तिगत				खाली गराउने ।

५९. महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट आ.व. २०७५/०७६ मा महानगरपालिकाबाट गरिएका सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको अन्तिम लेखा परिक्षण गरी पेश गरेको लेखा परिक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल गरी तपसिल बमोजिमको निर्णय गरियो ।

सि.नं.	बेरुजु दफा नं.	लेखा समितिको निर्णय नं. र मिति	नगरसभामा छलफल भएको विवरण	रकम
१	३६	२ ०७६/१२/०३	महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट बेरुजु दफा नं. ३६ मा तिन जना करदाताको नाम उल्लेख गरेको मध्ये असोक कुमार/आत्माराम मुरारकाको वक्यौता रकम ११,०६,९१८।०० हुनु पर्नेमा लेखा परिक्षण प्रतिवेदन पेश गर्दा भुलवस रु १,०५,१३,३९४।०० हुन गएको हुँदा वढी उल्लेख भएको कर रु ९४०६४७६।०० लाई सच्याउन महालेखापरिक्षकको कार्यालयलाई अनुरोध गर्दै नियमितका लागि नगरसभामा पेश गर्ने भनी पेश भएको बेरुजुलाई नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	९४०६४७६।००
२	३७	३ ०७६/१२/०३	आ .व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ३७ अनुसार प्रतिवेदनमा र. नं. १९०८४ मा जग्गाको मूल्याङ्कन गर्दा राजश्व सफ्टवेयरले भुलवस जग्गाको मूल्याङ्कन रु. ६०३८१३४।०० दोहोरो मूल्याङ्कन गरेको त्यसैगरी र.नं. १९०८२ मा पनि जग्गाको मूल्याङ्कन रु. ६५०००००।०० दोहोरो मूल्याङ्कन गरेका कारण सम्पतिको दोहोरो मूल्याङ्कन हुँदा कर गणना समेत दोहोरो हुन गएको देखिएको हुँदा वास्तममा हुनु पर्ने कर भन्दा वढी देखिएको तर वास्तममा प्रतिवेदनमा असुल उपर गर्नु पर्ने भनिएको कर रकम असुल उपर गर्नु पर्ने नभएको हुदा कायम भएको बेरुजु नियमित गर्नु पर्ने रु.	७६४३०।००
३	३९	४ ०७६/१२/०३	आ.व. २०७५/७६को मलेप प्रतिवेदनको दफा ३९ अनुसार विराटनगर महानगरपालिले विज्ञापन कर असुली गर्दा कवोल	

				<p>कर्तारले ढिलो राजश्व जम्मा गरेको भनि बेरुजू उल्लेख भएको सम्बन्धमा कार्यालयले ठेकदारसंग गरेको सम्झौता अनुसार पहिलो किस्ता २०७५/४/ देखि २०७५/७ मसान्त सम्ममा जम्मा गरिसक्नु पर्ने देखिन्छ। जसअनुसार ठेकदारले उक्त किस्ता मिति २०७५/०६/१५ मा नै कार्यालयको बैंक खातामा दाखिला गरेको भए पनि कार्यालयममा उक्त बैंक भौचर ठिलो प्राप्त भएको कारण कार्यालयलाइ हानी नोक्सानी हुन नगएको हुँदा बेरुजू कायम हुने अवस्था देखिदैन। त्यसै गरी सम्झौता अनुसार दोस्रो किस्ता मिति २०७५/८ देखि २०७५/११ सम्ममा दाखिला गर्नु पर्ने विज्ञापन कर वाफतको रकम ठेकदारको तर्फबाट कार्यालयको बैंक खातामा २०७६/१/१२ मा जम्मा गरेको देखिएको हुँदा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार कार्यालयले जरिमाना प्रति दिन रु५०० को दरले ४३ दिनको रु २१५००।०० लिनु पर्ने देखिन्छ। जुन जरिमाना कार्यालयले अन्तिम किस्ता संकलन गर्दा लिइ सकेको हुँदा बेरुजू कायम हुने देखिदैन। साथै सम्झौता अनुसार अन्तिम किस्ताको रुपमा मिति २०७५/१२ देखि २०७६ असार मसान्त सम्ममा बुझाउनु पर्ने रकम रु १७५३७४६.५० भए पनि ठेकदारको तर्फबाट कार्यालयको बैंक खातामा मिति २०७६/५/१२ मा रु. १८८६८३८।०० दाखिला भएको हुँदा वढी जम्मा गरेको रकम रु. १११०९१.५ मध्ये दोस्रो किस्ताको जरिमाना रु२१५००। र बाकी रकम अन्तिम किस्ता ढिलो बुझाए वाफतको जरिमाना समेत संलग्न भएको हुँदा लेखा परिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको बेरुजू रकम रु. ५५९६७३९।५० लाइ नियमित गरी नगरसभासमक्ष पेश गर्न लेखा समितीबाट सिफारिस गरिएको रकमलाइ नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.</p>	५५९६७३९।५०
४	४०	५	०७६/१२/०३	<p>आ.व. २०७५/७६को मलेप प्रतिवेदनको दफा ४० अनुसार कार्यालयले व्यवस्थापन गरेका विभिन्न आय ठेकामा कबोलकर्तासंग मु.अ.कर रु. ५५४८४६।०० असुल नगरेको भनी बेरुजू कायम भएकोमा कार्यालयबाट साना प्रकृतीका आय ठेकाको सूचना प्रकाशन गर्दा कै वखतमा मु.अ.करमा दर्ता भएकाले मात्र वोलपत्र/लिखित दरभाउ पत्र पेश गर्नु पर्ने भन्ने उल्लेख नभएका कारण उल्लेखित आय ठेकामा कबोल कर्तासंग मु.अ.कर असुल गर्न नसकिएको देखिएकोले आगामी दिनमा कार्यालयबाट आब्हान गरिने सम्पूर्ण आयको सुचना प्रकाशन गर्दा कै वखतमा मु अ करको रकम समेत जोडेर सुचना प्रकाशन गर्न कार्यालयलाइ निर्देशन दिने र हाल लेखा समितिबाट नियमित वा असुल उपरका सम्बन्धमा निर्णय हुन पेश भएको सम्बन्धमा नगरसभामा छलफल गर्दा उक्त बेरुजू रकमलाइ नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.</p>	५५४८४६।००

९	५५	७	०७६/१२/०३	आ.व. २०७५/७६को मलेप प्रतिवेदनको दफा न ५५ मा महानगरपालिकाको तर्फबाट जेष्ठ नागरिकलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रममा वितरण गर्ने प्रयोजनका लागि खरिद गरिएको छाता, टर्च लाइट र पानीको बोतल जस्ता सामाग्री सम्बन्धित जेष्ठ नागरिककै लागि वितरण गर्ने प्रयोजनका खरिद गरिएको भए पनि उक्त सामाग्री वितरण भै नसकेका कारण मौजात कै रूपमा भन्डारमा रहेको हुँदा नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	१३९८३७५।००
१०	६०	९	०७६/१२/०३	आ.व. २०७५/७६ को लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको दफा नं. ६० मा उल्लेख भएको रु. ८१४९८०।०० बेरुजुका सन्दर्भमा महानगरपालिकाको सभाद्वारा गठित जाँचपास तथा फरफारक समितीको बैठकमा सहभागी हुनु हुने पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई महानगरपालिकाको वजेट निती तथा कार्यक्रम पुस्तिकामा समावेश भइ सन्चालनमा रहेका विभिन्न योजनाहरूको सार्वजनिक विदाका दिन र विहान वेलुकाको समयमा अनुगमन गरे पश्चात वसेको समिक्षात्मक बैठकका सहभागीलाई उपलब्ध गराइएको देखिन्छ । साथै राज्य पुर्नसंरचना हुन अघि कायम रहेका साविकका स्थानीय निकायबाट पनि विकास निर्माणको काममा अनुगमन तथा फरफारक समितिले योजनाको फरफारक गरे पश्चात वसेको बैठकमा उपस्थित हुने पदाधिकारीलाई बैठक भत्ता उपलब्ध गराउने गरिएको हुँदा विगतको अभ्यासलाई मध्यनजर राखी फरफारक समितिले विकास निर्माणको निरिक्षण पश्चात वसेको समिक्षात्मक बैठकमा सहभागीलाई उपलब्ध गराएको भत्तालाई नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	८१४९८०।००
११	६१	१०	०७६/१२/०३	आ.व २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ६१ का अनुसार वडा न ७ अन्तरगत र.नं. १९००१, १९००२, १९००५ र ३४००१ वाट कट्टा भएको राजश्वको सक्कल भौचर समावेश नभएको भनि बेरुजु उल्लेख भएकोमा कार्यालयको भनाइ अनुसार आर्थिक वर्षको शुरुवातमा सफ्टोवयर परिक्षण गर्दा भौचर न कायम भएको तर राजश्व नकाटिएको हुँदा नियमित गर्ने निर्णय भएको रु.	९८६१
१२	६२	११	०७६/१२/०३	आ.व २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ६२ का अनुसार महानगरपालिकाका पदाधिकारीहरूको अवलोकन भ्रमण गर्ने प्रयोजनका लागि यस कार्यालयका वित्त अधिकृत राजेन्द्र प्रधानले लिएको रु. ४८८०००। पेशकी फछ्छौट गर्ने सिलसिलामा मलेपको कार्यालयबाट लेखा परिक्षण गर्ने क्रममा रु. २२२१५ को स्टीमेट विल र रु. १०१६६ नपुग विल गरि जम्मा रु ३२३८१। असुल उपर गर्नु पर्ने भनि बेरुजु उल्लेख भएकोमा पुन उक्त विल भरपाइ जोड जम्मा गर्दा स्टीमेट विललाई पुस्टी गर्ने अन्य वील भरपाइ भौचर साथै भएको र नपुग वील	३२३८१।००

				भनिएकोमा जोड जम्मा गर्न भुल भएको हुँदा उल्लेख भएको उक्त बेरुजुलाइ नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	
१३	६३	१	०७६/०१/०४	आ व २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा न ६३ उल्लेख भएको बेरुजुको सन्धर्वमा बाध्यत्मक परिस्थितीमा कार्यालय सन्चालनका लागि आवश्यक पर्ने इन्टरनेट सेवा अति छोटो समयमा खरिद गर्नु परेकाले सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ८५ मा तिनवटा लिखित दरभाउपत्र लिनु पर्ने कानूनी ब्यवस्था भए पनि लिन नसकिएको भनाइ कार्यालयबाट प्राप्त भएको हुँदा आगामी दिनमा यस्ता सेवा लिनु पर्दा उक्त कानूनको पुर्ण रूपमा पालना गर्न कार्यालयलाइ निर्देशन दिने । त्यसै गरी सोहि दफामा उल्लेख भएको बेरुजू विवरणका सन्धर्वमा हेलेजिन लाइट खरिद गर्ने सिलसिलामा जयदिप इलेक्ट्रोनिक्बाट रु. ६००००। को सामग्री खरिद गर्दा तिन वटा सप्लायर्सको कागजात नराखिको भनि बेरुजू कायम अवस्थालाइ हेर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ उपनियमा ४ अनुसार रु. १०००००। भन्दा कम रकमको सोझै खरिदमा तिनवटा सप्लायर्सबाट लिखित दरभाउ पत्र लिनु पर्ने बाध्यत्मक कानुनी ब्यवस्था नरहेको हुदा एउटा सप्लायर्सबाट मात्र कागजात कार्यालयबाट माग गरिएको देखिएकोले नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	६००००।००
१४	६४	२	०७६/०१/०४	आ.व २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा न ६४ मा उल्लेख भएको बेरुजु विराटनगर महानगरपालिकाले भाषा कला र साहित्यलाइ प्रवर्धन र जगेर्ना गर्ने उदेश्यले नै नगरसभा मार्फत रकम विनियोजन गरि मिस नेवा कोषी प्रतियोगिताका लागी रु. २००००। र सांस्कृतिक कार्यक्रम गर्ने प्रयोजनका लागी गोपाल स्मृति ट्रस्टलाइ रु १००००। चौथौ नगरसभाले लिएको उदेश्य अनुरूप नै खर्च भुक्तानी गरेको हुँदा नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	३००००।००
१५	६९	५	०७६/०१/०४	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ६९ मा उल्लेख भएको बेरुजुको सम्बन्धमा कार्यालयले सरसफाइको काम गर्ने प्रयोजनका लागी न्यूविजय निर्माण सेबालाइ भौ. नं. ५६३ बाट रु.३४५०००।०० भुक्तानी गर्दा कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन सम्प्लगन नभएको भनी बेरुजु कायम भएकोमा उक्त कार्य तिनवटा सेवा प्रदायकसंग दररेट माग गरि सबै भन्दा कम दरमा काम गर्ने सेवा प्रदायकसंग सम्झौता गरेको र उक्त नाला सफाइमा काम गर्दा लागेको समय खुल्ने कागजात भएको हुदा नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	३४५०००।००

१६	७१	७	०७६/०१/०४	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ७१ मा विभिन्न कार्यक्रम गर्दा विभिन्न सेवा प्रदायक टेन्ट हाउसबाट टेन्ट ल्याइ भुक्तानी गरेको सम्बन्धित संस्थालाई भुक्तानी गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को दफा १९ उपदफा २ अनुसार २० हजार भन्दा बढीको वीलमा मु.अ.कर मा दर्ता नभएकासंग कारोवार गरेको भनि बेरुजु कायम भएकोमा विराटनगर पालिका क्षेत्र भित्र मु.अ.करमा दर्ता भएका टेन्ट हाउस नभएको हुँदा भावि दिनमा मु.अ.करमा दर्ता भएका टेन्टहाउस खोजी गरि तिनै टेन्ट हाउसबाट कारोवार गर्न कार्यालयलाइ निर्देशन दिने र हाल बेरुजुको रूपमा उल्लेख भएको रकम लाइ नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु	३३४१००।००
१७	७२	८	०७६/०१/०४	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ७२ मा यस कार्यालयका कर्मचारीहरु विभिन्न स्थानमा हवाई यातायतको माध्यमबाट भ्रमण गर्दा प्लेन टिकटको साथ संलग्न गर्नु पर्ने वोडिड पास विना भुक्तानी भएको भन्ने बेरुजु रु. ३८०००। का सन्दर्भमा सम्बन्धित कर्मचारीहरु कार्यालयको आदेशबाट सरकारी काम गर्न गएका हुँदा एक पटकका लागी नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	३८००।
१८	७५	१०	०७६/०१/०४	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ७५ मा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९५ को उपनियम ३ को पालना नभएको भनी कार्यालयमा कार्यरत सम्पर्क अधिकृत रत्नाकार झाले लिएको एक वर्षको पारिश्रमिक रु. ६,००,०००।०० बेरुजु कायम भएकोमा निज कर्मचारी विगत देखि नै कार्यालयमा काम गर्दै आएका र यस आ.वा. मा निजको करार सेवालाइ कार्यालयको तर्फबाट निरन्तरता दिने गरि निर्णय भएको हुँदा उल्लेखित नियमावलीको नियम पालना नभएको नभइ विगतमा भएको सम्झौताको निरन्तरता भएको हुँदा नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु	६०००००।००
१९	७६	११	०७६/०१/०४	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ७६ मा तिनवटा आपूर्तिकर्तासंग दरभाउपत्र माग नगरी सोझै खरिद गरेको भनि बेरुजु कायम भएको रु. २७५११०।०० र दफा ७९ मा टुक्रा टुक्रा गरि पटक पटक रु ५०००००।०० भन्दा बढीको ल्यापटप प्रिन्टर जस्ता सामग्री खरिद गरेको भनि कायम भएको बेरुजु रु. ५७७४८७।००का सम्बन्धमा छलफल गर्दा भविष्यमा कार्यालयले यस्ता सामग्री खरिद गर्दा अपनाउनु पर्ने कानुनी प्रकृयाहरु पुरा गर्न कार्यालयलाइ निर्देशन दिदै दिदै एक पटकका लागी कायम भएको बेरुजुलाइ नियमित गर्न नगरसभा समक्ष पेश गर्ने निर्णय गरियो ।	८५२५९७।००

२०	७७	१	०७६/०२/१३	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ७७ मा कार्यालयले वडा न.१४ को विविध खर्च भुक्तानी गर्दा र विराट खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ता संस्थालाई भुक्तानी गर्दा विल भरपाइ वेगर भुक्तानी भएको भनी बेरुजु कायम भएको रु. ४३०५१ का सन्धर्वमा कागजात संकलन गर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिने । त्यसै गरी दफा ७८ बाट वडा कार्यालयको सन्चालनका लागी लिएको घरको भाडा भुक्तानी गर्दा वहाल कर असुल नगरेको भनि बेरुजु कायम भएकोमा कार्यालयबाट सम्झौता गर्दा कै वखतमा वहालकर कार्यालयले नै वहन गर्ने भनिएको कारण सम्बन्धित घरधनिसंग कट्टा गरेर कार्यालयको सचित कोषमा दाखिला गर्नु पर्ने वहाल कर रु. ९९००।०० महानगरपालिका कै खातामा रहेको हुदा सरकारी हानी नोक्सानी नदेखिएकोले नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	९९००।००
२१	८०	२	०७६/०२/१३	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ८० मा पत्र पत्रिका छपाइ तथा सुचना प्रकासन खर्च शिर्षकबाट भुक्तानी गर्दा सदर भएको टिप्पणीमा २०००।०० भएको तर भुक्तानी ४५००।०० भएकोले असुल उपर गर्नु पर्ने रु. २५००। भनि बेरुजु कायम भएकोमा वढी भुक्तानी भएको रु. २५००।०० लाइ नगर सभाले समर्थन गर्दै नियमितका गर्ने निर्णय गरिएको रु.	२५००।००
२२	८१	३	०७६/०२/१३	आ.व२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ८१ मा इटहरी उपमहानगरपालिकाद्वारा सन्चालन भएको मेयर कप क्रिकेट प्रतियोगिता विराटनगर महानगरपालिकाको तर्फबाट सन्चालन गर्दा सहभागी हुने टिमका लागी उपलब्ध गराएको प्रोत्साहनको रकम कप्तान राजेश पोखेललाई उपलब्ध गराइएको र निज कप्तान राजेश पोखेल मार्फत खेलाडीलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने रकम वितरण भएको हुँदा उल्लेख भएको बेरुजु रकमलाई नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	१०००००।००
२३	८५	६	०७६/०२/१३	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ८५ अनुसार कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीलाई वर्ष भरी नै दोहोरो तलव उपलब्ध गराएको भनी रु. ३८०५५० असुलउपर गर्नु पर्ने भनि बेरुजु कायम भएकोमा निजलाई यस कार्यालयबाट पठाएको तलव हेर्दा २०७५ असोज महिनामा रु. ४६६४२.१२ र २०७५ कार्तिक महिनामा २४५७१।०० गरी जम्मा रु ७१२१३.१३ मात्र दोहोरो भुक्तानी हुन गएको र हाल निज कर्मचारीले उक्त रकम बैंक दाखिला समेत गरिसकेको हुँदा उक्त असुल उपर गर्नु पर्ने भनिएको रकम रु. ३८०५५०।०० नियमितका गर्ने निर्णय गरिएको रु.	३८०५५०।००

२४	८८	८	०७६/०२/१३	आ.व.२०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ८८ अनुसार नगरसभाद्वारा पारित योजना निती तथा कार्यक्रमको पुस्तक छपाइ सगरमाथा छापाखानामा मार्फत भइ रु. २७९२००।०० भुक्तानी गर्दा समावेश भएको कर वीजक छाया कपि रहेको भनी बेरुजु उल्लेख भएकोमा सकल प्रति समावेस भै सकेको हुँदा नियमित गर्ने निर्णय भएको रु.	२७९२००।००
२५	८९	९	०७६/०२/१३	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ८९ अनुसार प्रदेश सरकारद्वारा जारी भएको गाँउ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७५ को अनुसुचि १ मा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीले पाउने एक मुष्ट सुविधाका विविध शिर्षकमा अनुगमन भत्ताका विषयमा उल्लेख गरेको भए पनि महानगरपालिकाका पदाधिकारीले थप अनुगमन भत्ता लिएको भनि बेरुजु उल्लेख गरेको रु. २९३२५।०० का सम्बन्धमा असुल भएको प्रमाणको आधारमा नियमित गर्नका लागी नगरसभा समक्ष पेश गर्ने निर्णय गरिएको रु.	२९३२५।००
२६	९०	१०	०७६/०२/१३	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ९० अनुसार प्रदेश सरकारद्वारा जारी भएको गाँउ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धि ऐन २०७५ को दफा ४(२) का अनुसार सभाद्वारा गठित विषयगत समितीको बैठक जतिसुकै पटक वसे पनि एक महिनामा एउटा मात्र बैठकको भत्ता भुक्तानी गर्न पाँउने भन्ने कानूनी ब्यवस्था भएकोमा महानगरपालिकाको सभाद्वारा गठित पुर्वाधार समितीमा रहनु भएका सदस्यहरुले १ महिनामा १ भन्दा बढी बैठक भत्ता लिएको भनि विभिन्न पदाधिकारीका नाममा असुल उपर गर्नु पर्ने भनि बेरुजु कायम भएको रु. ७४८००।०० का सम्बन्धमा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई अवगत गराइ सकिएको र अब उपरान्त एक महिनामा जति सुकै पटक बैठक वसे पनि एउटा मात्र बैठकको भत्ता लिने प्रतिवद्धता समेत जाहेर भै सकेको छ । तसर्थ भविश्यमा एक महिनामा जति सुकै पटक बैठक वसे पनि एउटा मात्र बैठकको भत्ता भुक्तानी गर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिदै एक पटकका लागी नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	७४८००।००
२७	९५	३	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ९५ अनुसार विभिन्न सभा समारोह सन्चालन गर्दा खर्च स्वीकृत नभएको भनि रु. १३३९९१। बेरुजु कायम भएकोमा उक्त खर्च विराटनगर महानगरपालिकावाट सन्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रममा सहभागी हुनु हुने पाहुनाको ब्यस्थापन गर्दा लागेको खर्च भएको हुँदा नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	१३३९९१।
२८	९६	४	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ९६ अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ८५(४) वमोजिम	

				सार्वजनिक निकायले १ लाख रुपया भन्दा बढीको सोझै खरिद गर्दा मौजुदा सुचिमा रहेका रहेका कम्तिमा ३ वटा फर्मबाट लिखित दरभाउ पत्र मार्फत खरिद गर्नु पर्नेमा गुगल टेक सप्लायर्सबाट मेसिनरी औजार खरिद गर्दा नियम पालना नगरेको भनि बेरुजु कायम भएको रु. १०५६५५।०० का सम्बन्धमा अब देखि यस्ता प्रकारका कानूनी प्रकृयागत त्रुटि नगर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिदै नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	१०५६५५।००
२९	९९	५	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ९९ अनुसार महानगरपालिका भित्र जडान भएको सोलार वत्ति उपभोक्ता समिती मार्फत जडान भएको अवस्थामा मलेपको कार्यालयबाट लेखा परिक्षण हुँदा काटनु पर्ने अग्रिम आयकर रु. ८०७३० कट्टा नभइ रु. ७५९९३ मात्र कट्टा हुँदा आयकर कट्टा हुन छुट रु. ५५३७।०० देखिन्छ तर कार्य सम्पन्न पश्चात सोलार जडान गर्ने उक्त समिती नै भंग भै सकेको हुदा उक्त बेरुजु नियमित गर्ने निर्णय गरिएको	५५३७।००
३०	१०३	७	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा १०३ अनुसार तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम अन्तरगत रु. ५० लाख भन्दा बढी भुक्तानी लिएका उसका सन्धर्वमा आयकर ऐन २०५८ अनुसार सम्झौता रकममा १.५% अग्रिम आयकर कट्टा गर्नु पर्नेमा कम अग्रिम आयकर कट्टा भएको भनि सुन्दर मार्ग मुस्लिम सामूदाहिक सेन्टर भवन निर्माण उस को नाममा रु. ७७३३।००, गडाटोल देखि हनुमान मन्दिर सम्म सडक निर्माण उसको नाममा रु.२८९३९।००, कन्चनमार्ग उत्तर घोघानाला निर्माण उसको नाममा रु. ६८९८९।००, बुद्धमिलन वाचानालय निर्माण उसको नाममा रु.२२९६५।०० र विजयपथ विकास निर्माण उस को नाममा रु.१५३९९।०० गरि जम्मा रु. १४९६९७।०० बेरुजु कायम भएकोमा आगामी दिनमा महालेखा परिक्षकको कार्यालयले दिएका सुझावलाई कडाइका साथ पालना गर्न कार्यालयलाई सुझाव दिने । साथै उल्लेखित उसहरु कार्य सम्पन्न पश्चात विगठन समेत भै सकेका हुँदा कायम भएको बेरुजुलाई एक पटकका लागी नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	१४९६९७।००
३१	१०५	९	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा १०५ अनुसार मुख्य अभिवृद्धि कर नियममावली २०५४ (संसोधन २०७६) ले ठेक्का वा सम्झौता हुँदा कार्यालयबाट सम्बन्धित पाटिलाइ भुक्तानी भएको रकम मध्ये मु .अ.करको ५०% रकम मात्र सम्बन्धित पाटिलाइ भुक्तानीको समयमा दिनु पर्ने र बाकी रहेको मु.अ.करको ५०% रकम कार्यालयले आफै दाखिला गर्नु पर्नेमा मु.अ.करको सबै रकम कार्यालयले पाटिलाइ भुक्तानी गरेको	

				भनि बेरुजु कायम भएकोमा सम्बन्धित पाटिले लगेको म.अ.करको रकम स्वम पाटिले पनि आ.रा. कार्यालयमा जम्मा गर्ने भएकाले भविष्यमा यस्तो कानूनी त्रुटि नगर्न कार्यालयलाई सुझाव दिने । यसै सम्बन्धमा यस वाट सरकारी हानी नोक्सानी नभइ प्रकृयागत त्रुटि मात्र भएको हुँदा कायम भएको बेरुजु रकम रु १०२३२९६।०० लाइ नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	रु १०२३२९६।००
३२	१०६	१०	०७६/०३/१	अ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा १०६ अनुसार स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७४ ले समानिकरण अनुदानको रकम पुजिगत कार्यमा मात्र खर्च गर्न सकिने कानूनी व्यवस्था रहे पनि विद्यालयका शिक्षकलाई समानिकरण अनुदानबाट तलव भत्ता उपलब्ध गराएको भनि बेरुजु कायम भएको रु. ४१५०००। का सम्बन्धमा कार्यालयले विद्यालयलाई व्यवस्थापन रकम उपलब्ध गराएको र उक्त विद्यालयले निजी शिक्षकलाई तलव भुक्तानी गरेको हुँदा भएको प्रकृयागत त्रुटिलाइ सुधार गर्न सुझाव दिदै एक पटकको लागी सरकारी हानी नोक्सानी भएको नदेखिएकोले नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	४१५०००।००
३३	१०८	११	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा १०८ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५ उपनियम ४ अनुसार रु १ लाख भन्दा बढीको सामग्री खरिद गर्नु पर्दा तिनबाट सामग्री सप्लायर्ससंग लिखित दरभाउ पत्र माग गरी न्युनतम मुल्यमा उपलब्ध गराउने सप्लायर्ससंग खरिद गर्नु पर्ने प्रावधान अनुसार प्राप्त दरभाउ पत्रका आधारमा लागत अनुमान स्वीकृत गरे पश्चात रु. २०२२७०।०० मेसिनरी सामग्री खरिद गरेको हुँदा उल्लेख भएको बेरुजुलाई नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	२०२२७०।००
३४	११२	१४	०७६/०३/१	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको दफा ११२ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ उपनियम १ का अनुसार रु. १ करोड माथिको लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य उ.स.मार्फत गराउन नसकिने कानूनी व्यवस्था रहेको छ । यसै सन्धर्वमा मुस्लिम सामुदाहिक सेन्टर भवन उ.स.लाई तराई मधेस समृद्धि कार्यक्रमबाट लागत अनुमान अनुसारको कार्य सम्पन्न भइ भुक्तानी भए पश्चात पुन सोहि भवनलाई रकम निकाशा भएको र उक्त रकमबाट थप काम अगाडी गठमन भएका उ.स.बाट थप काम गरि भुक्तानी दिदा एउटै भवन भएका कारण १ करोडको काम उ.स.बाट गरिएको जस्तो देखिएको हो । त्यसै गरी कन्चन मार्ग उत्तर घोघापुल निर्माण उस मार्फत काम गर्दा रु. ९९९९६२८	

			भुक्तानी गर्दा १ करोड भन्दा कम नै रकम उसलाई भुक्तानी गरिएको छ । बुद्ध मिलन वाचनालयको ल.इ. रु. ११७५९६५४।०० भएको काम समय अभावले ठेक्का प्रक्रिया मार्फत काम गर्न नसकिएका कारण उपभोक्ता समिती मार्फत गरिएको हुँदा भविश्यमा यस्ता प्रकारका कानूनी प्रकृयागत त्रुटि नगर्न कार्यालाइ निर्देशन दिदै एक पटकका लागी कायम भएको बेरुजु रकम रु. २९७२५०५९।०० लाइ नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	२९७२५०५९ १००
३५			लेखा समितिले आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको मलेपको प्रतिवेदन अध्ययन गरि असुल उपर भनि निर्णय भएको बेरुजुको हकमा असुल उपर गर्न र कागजात प्रमाण संकलन गर्न सुझाव दिएका बेरुजुको हकमा कागजात संकलन गर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।	

मझौला सहरी आयोजनातर्फ:

सि.नं.	बेरुजु दफा नं.	लेखा समितिको निर्णय नं. मिति	नगरसभामा छलफल भएको विवरण	रकम
१	४९	१ ०७६/०३/६	आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदको बेरुजु दफा नं. ४९ अनुसार मझौला सडक तर्फ स्मेक इन्टरनेसनललाई भुक्तानी भएको ५० प्रतिशत मु.अ.कर को रकम रु. १६३८९६।०० तथा सिटिसिइ कालिका जे.भि.लाई भुक्तानी भएको म.अ.करको ५० प्रतिशत रकम रु. ३९०३४२८।०० गरी जम्मा रु. ४०६६३२४।०० कार्यालय कट्टा गरेर आ.रा.कार्यालयमा जम्मा नगरेका कारणले बेरुजु कायम भएकोमा भविश्यमा यस्तो प्रकारको बेरुजु नहुने गरी हिसाव किताव राख्न कार्यालयलाई निर्देशन दिने । साथै उक्त रकम सम्बन्धित पाटिले नै आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा जम्मा गर्ने भएकाले यसलाई लेखा समितिले पेश गरे पश्चात छलफल हुदा नियमितका गर्ने । त्यसै गरी सोहि प्रतिवेदनको दफा नं. ५२ अनुसार पिडीए /विएन /प्लस जे.भी.लाई रु. ६३९१४२।०० र झोनहेग कन्सट्रक्सन ग्रुप इन्टरनेसनल इन्जिनियरिङ जेभिलाई भुक्तानी भएको रु. ४८२९८८५१।०० मु.अ.कर रकमको ५० प्रतिशतले हुने जम्मा रकम रु. २४४६८९९६। कार्यालयले नै आ.रा.कार्यालयमा जम्मा गर्नु पर्नेमा सम्बन्धित पाटिलाइ भुक्तानी गरेको भनि बेरुजु कायम भएकोमा भविश्यमा मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५४ अनुसार भएको प्रकृयागत त्रुटिलाई नदोर्हाउने गरी लेखाडकन गर्न कार्यालयलाई निर्देशन	२८५३५३२०।००

				दिदै एक पटकको लागी उल्लेखित दुवै दफाका बेरुजु माथी छलफल गर्दा नियमित गर्ने निर्णय गरिएको रु.	
२	५१	२	०७६/०३/६	आ.व. २०७५/७६को मलेप प्रतिवेदको बेरुजु दफा नं. ५१ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा मझौला सडक तर्फ दशौ अन्तरिम भुक्तानी गर्दा सम्म औसतका आधारमा रकम हिसाव नगरीएकोले वढी भुक्तानी हुन गएको रकमलाइ अर्को अन्तरिम भुक्तानीमा समायोजन गरेको प्रमाण संकलन गर्न निर्देशन दिने निर्णय गरिएको रु.	१,१५,९२,२००।००
३	५३	४	०७६/०३/६	आ.व. २०७५/७६को मलेप प्रतिवेदको बेरुजु दफा न ५३ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा मझौला सडक तर्फ परियोजनामा काम गर्ने कर्मचारीलाइ भत्ता भुक्तानी गर्दा शुरु तलव स्केलको दरले हिसाव गरि भुक्तानी गर्नु पर्नेमा ग्रेड सहितको दरले भुक्तानी गरेको भनि बेरुजु रु १४४८७१। गरेको मध्ये का.स. भक्त व.सार्कीको असुल उपर गर्नु पर्ने भनिएको रु. ६११०। र भा.स.चा.अर्जुन थापाको रु १९६८०। बाहेक रु. ११९०८१।०० असुल भै सकेको देखिएको हुदा नियमित गर्ने निर्णय भएको रु.	११९०८१।००
४				लेखा समितिले आ.व. २०७५/७६ को मलेप प्रतिवेदनको मलेपको प्रतिवेदन अध्ययन गरि असुल उपर भनि निर्णय भएको बेरुजुको हकमा असुल उपर गर्न र कागजात प्रमाण संकलन गर्न सुझाव दिएका बेरुजुको हकमा कागजात संकलन गर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।	